П'ятниця, 15 серпня 2003 року. № 152 (3152)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СВЯТА

Барвистий натяк на кінець літа

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Учора православ'я відзначало Маковія. Цей день присвячений мученикам Маковеям, яких по-звірячому вбили в Палестині під час повстання проти античних правителів. Але традиції, які перейшли в це свято від язичництва, роблять його одним з найкрасивіших.

(Закінчення на 2-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Релігійний туризм поки що відміняється

Президент Леонід Кучма повернув до парламенту зі своїми пропозиціями Закон «Про внесення змін до Закону «Про туризм».

Прийнявши цей закон ще в липні, Верховна Рада встановила 17 видів туризму в Україні, зокрема дитячий, молодіжний, сімейний, а також туризм для осіб похилого віку, туризм для інвалідів, релігійний туризм, підводний, гірський, пригодницький, автомобільний, самодіяльний, спортивний. Крім того, культурно-пізнавальний, лікувально-оздоровчий, екологічний, сільський та мисливський.

У документі йдеться про відповідальність турагентств, а також передбачено таку форму договору на туристичне чи екскурсійне обслуговування, як ваучер.

Центр — регіони: проблеми взаємодії

Шляхи вдосконалення моделі державного управління на регіональному рівні, взаємодії центральних інститутів влади з регіональними обговорили в Харкові заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко та голова Харківської обласної державної адміністрації Євген Кушнарьов.

Йшлося також про особливості функціонування економіки регіону, кадрову політику. О. Зінченко та Є. Кушнарьов головну увагу приділили соціально-економічним показникам розвитку Харківської області, плануванню і прогнозуванню регіонального та державного бюджетів.

Заступник глави парламенту зазначив, що попри складні погодні умови Харківщина справляється з проблемами, які виникли в агропромисловому комплексі. Досягається це завдяки ефективному використанню науково-технічного потенціалу області й чіткій організації праці.

Прапор України — на вершині Уллу-тау

У масовому ювілейному сходженні на вершину гори Уллу-Тау (Північний Кавказ), яку сто років тому підкорили англійці, взяли участь ветерани альпінізму та нове покоління цього екстремального виду спорту з усіх країн СНД. Нашу державу представляло кілька команд.

Серед тих, хто встановив синьо-жовтий стяг на вершині Уллу-Тау, були й учасники акції «Прапори України — на вершинах світу», інформаційну підтримку яким забезпечує «Голос України». Нагадаю, що в рамках акції вони здійснили сходження і встановили прапор України на вершинах Монблану, Кіліманджаро, Ельбрусу, Матергорну. Нині готують експедицію на вершину Аканкагуа, що в Південній Америці, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

МІСЬКИЙ ГОЛОВА В КИЄВІ НЕ ГОСПОДАР?

або Як незаконні дії можуть зірвати 100–мільйонний проект «Либідь–Плаза»

Колаж-жарт Юлії КОНЬКОВОЇ

Мабуть, Олександр Омельченко, зайнятий побудовою європейської столиці, не знає проблем окремо узятого закордонного інвестора. Його, можливо, не поінформували про сваволю дорослих бізнесменів, про кричущу безвідповідальність і бездіяльність міських чиновників різних рівнів. Сподіватимемося, що газети Олександр Олександрович читає.

Отож, шановний пане Омельченко, обраний нами, киянами, на посаду міського голови, все відбувалося так...

(Закінчення на 4-й стор.).

У НОМЕР

В Астані обговорять концепцію ЄЕП

Учора українська делегація на чолі з Першим віце-прем'єр-міністром, Міністром фінансів Миколою Азаровим відбула до Астани (Казахстан) для участі в засіданні Групи високого рівня (ГВР), яка працює над створенням проекту Єдиного економічного простору (ЄЕП) Білорусі, Казахстану, Росії та України. На засіданні в Астані плановано завершити роботу над проектами документів, що їх буде представлено президентам чотирьох країн для затвердження на саміті в Ялті у вересні нинішнього року. До пакета документів входить концепція ЄЕП, угода про заснування цього регіонального економічного утворення та план дій зі створення ЄЕП, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

Крим віджнивував

з намолотом 660 тисяч тонн зерна колоскових з площі 432 тис. га, проти торішніх 520 тис. га з урожаєм 1063,9 тисячі тонн. Сподівані 750 тисяч тонн валу не дали взяти дощі. Середній урожай не опустився нижче 15 центнерів. Найщедрішими виявилися ниви Советського району, які дали 25, а найбіднішими — Роздольненського: 9 центнерів з гектара. Продовольчої пшениці зібрали 400 тисяч тонн.

«Цього достатньо, щоб прогодувати півострів, відсіятися і створити запас «Кримхлібу» і Кримспоживспілці», — заявив прем`єр автономії Сергій Куніцин.

Та на сьогодні цим виробникам хліба продали ледь 10 відсотків зерна від запланованого. Сільгоспвиробники не поспішають виконувати доведене до них урядове завдання. Чи не діждемо нового хлібного ажіотажу після 1 вересня — дати, до якої уряд автономії продовжив регулювання цін на хліб?

Столична промисловість — за активний відпочинок

У липні промисловість Києва встановила рекорд, уперше за свою історію виготовивши продукції більш як на мільярд гривень.

Про це повідомив заступник голови Київської міськдержадміністрації, начальник Головного управління промислової, науково-технічної та інноваційної політики Валерій Кір'ян. Він нагадав, що за шість місяців цього року обсяги промислової продукції становили 5 мільярдів 495 мільйонів гривень, що свідчило про шестивідсотковий темп приросту проти минулого року, але липень виявився ще продуктивніший — от і вір після цього, що на період відпусток ділова активність зменшується. За словами Валерія Кір'яна, успіху досягнуто передусім завдяки інноваційній моделі розвитку промисловості столиці (17 відсотків підприємств столиці — інноваційно активні) та збільшенню частки заробітної плати у собівартості виготовленої продукції.

Пошук українських альпіністів, зниклих у горах Кабардино-Балкарії, ускладнено снігопадом

СУСПІЛЬСТВО

Хто захистить свідків?

Народний депутат України Григорій Омельченко звернувся до СБУ з проханням забезпечити безпеку журналіста, свідка у справі Георгія Гонгадзе. Про це «Голосу України» повідомили у прес-центрі СБУ.

Прізвище представника ЗМІ, про якого йшлося під час розмови з тимчасово виконуючим обов'язки Голови Служби безпеки Петром Шатковським, «есбеушники» не назвали (ймовірно, це Олег Єльцов). Проте заявили, що парламентарій отримав «вичерпну відповідь»: «невідомому» журналісту СБУ поки що не надала охорону, посилається на... некомпетенцію у цій благородній справі. За словами одного з представників пресслужби, лише Генеральна прокуратура після отримання відповідної заяви від самого журналіста визначатиме офіційного «тілоохоронця». Крім того, в прес-службі заявили, що лише до компетенції Генпрокуратури належать оприлюднені заяви Ігоря Гончарова та розслідування кримінальної справи за фактом загибелі Георгія Гонгадзе.

Деякі ЗМІ повідомляли, що під час зустрічі йшлося також і про захист працівників СБУ, яким відомо про обставини скоєння вбивства Г. Гонгадзе. Однак «на цю тему» у прес-службі інформації не було.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

ФОТОФАКТ

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

Президент України Леонід Кучма і Голова Верховної Ради Володимир Литвин у Севастополі ознайомилися з заходами, присвяченими 150-річчю Східної (Кримської) війни 1853—1856 років на виконання Указу Президента України від 22 липня 2003 року «Про 150-річчя Східної (Кримської) війни».

Європа хоче знати, що у неї в тарілці

ЄС з 2005 року може заборонити ввезення українських харчових продуктів, якщо в Україні не буде створено єдиного органу контролю за їх виробництвом. Згідно з проектом регламенту щодо здійснення офіційного контролю виробництва харчових продуктів і сировини, а також їх імпорту з третіх країн, до цього строку в ЄС і в кожній з країн-імпортерів варто створити відповідні органи, повідомив в інтерв'ю програмі «Діловий світ» директор Ліги виробників харчових продуктів Геннадій Кузнецов. За його словами, виходячи з нових вимог, уряд України має систематично оприлюднювати звіти про здійснення нагляду за якістю харчових продуктів та сировини на своєму інтернет-сайті, а також передавати їх до Єврокомісії. Інакше ЄС може відмовитися від українського харчового імпорту. Г. Кузнецов також повідомив, що Ліга ініціює восени прийняття низки законопроектів, зокрема, про створення контролюючого органу, якому мають бути передані деякі повноваження ряду міністерств та відомств.

Знов дісталося журналістові

У Донецьку жорстоко побито кореспондента інтернет-видання «Острів» і «Громадського радіо» Едуарда Малиновського. Сталося це пізно ввечері, в самісінькому центрі міста. За попередньою інформацією, на журналіста напали п'ятеро невідомих. Завдали ударів по голові, однак до речей навіть не доторкнулися.

В «Острові» не виключають, що напад на кореспондента міг бути пов'язаний із його професійною діяльністю, адже матеріали інтернет-видання часто зачіпали місцевих чиновників і бізнесменів.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

У ГЕНПРОКУРАТУРІ

Справі Гонгадзе не видно кінця

Учора на прес-конференції заступника Генпрокурора України Олександра Медведька представники ЗМІ так і не одержали відповіді на запитання про «стан розслідування кримінальної справи за обвинуваченням Ігоря Гончарова та інших у вчиненні низки умисних вбивств на території міста Києва та Київської області», як було обіцяно в анонсі. А коли запитали О. Медведька про справу Гонгадзе, яка тягнеться вже не один рік, він зазначив, що не може стверджувати, що її завершать до кінця року. Проте зауважив: слідчі неближаються до її розкриття.

Не дізналися журналісти і про те, де і хто перепоховав тіло Гонгадзе, нічого невідомо правоохоронцям і про нападників на журналіста Єльцова. І на 17 аркушах заяв І. Гончарова, які надійшли до Генпрокуратури, «фактично нічого нового для слідства немає» — підкреслив заступник Генпрокурора.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

СВЯТА

Барвистий натяк на кінець літа

(Початок на1-й стор.).

У княжі часи Маковія урочисто відзначали у Києві на Дніпрі, а в Галичі на Дністрі. Вважається, що вода в цей день цілюща, тож хворі люди неодмінно купалися в річці. У церкві 14 серпня святять воду та мак. Жінки приносять із собою так звані маковійки — букети з купчаків (череди), чорнобривців, жоржин, м'яти, чебрецю та голівок маку. Освятивши, їх висушують і зберігають увесь рік на насіння. Кожна господиня в цей день частує гостей маковим пирогом.

Здавна Маковія вважають дитячим та дівочим святом. Саме тоді наші юні прабабусі зривали безсмертник, яким на Благовіщення прикрашали косу. А ще, хоч як сумно, за повір'ями, на Маковія починають відлітати в теплі краї перші птахи.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Звідки ростимуть ноги у приватної власності

ЗЕМЕЛЬНА АРИФМЕТИКА

Право приватної власності на землю — один з різновидів права власності, що гарантується Конституцією України. З прийняттям Земельного кодексу — своєрідної земельної Конституції — було внесено революційні зміни до законодавства. Однак розмови щодо прав іноземців на українську землю точаться й досі.

Земельним кодексом визначено, що право приватної власності на сільськогосподарські землі в Україні мають лише її громадяни. У ньому однозначно вказано, що такі землі не можуть бути приватною власністю іноземних громадян, осіб без громадянства та іноземних юридичних осіб. Це також означає, що вони не можуть купити, успадкувати чи в інший спосіб отримати цю землю, а лише використовувати на правах оренди, а інші землі — придбати шляхом купівлі для діяльності, пов'язаної з обслуговуванням населення та створенням робочих місць. Згідно з новим Земельним кодексом, землю можна буде вільно продавати-купувати лише з 2005 року, а до 2010-го розмір ділянок, які перебувають в одних руках, не повинен перевищувати 100 гектарів.

Щодо земель несільськогосподарського призначення, то Земельний кодекс теж визначив нових їх потенційних власників. Ними можуть бути, крім територіальних громад і держави, українські та іноземні громадяни, особи без громадянства, юридичні особи-резиденти і нерезиденти. Саме можливість купівлі іноземцями української землі в містах фахівці вже назвали найголовнішим досягненням «земельної Конституції».

Щоправда, кодекс визначає різний порядок придбання державної та комунальної землі для своїх і іноземців. Найпростіше для українських підприємств і громадян буде викупити землю, яка перебуває в їхньому користуванні. Для цього необхідно лише подати заяву (клопотання) до відповідного органу виконавчої влади. До заяви потрібно додати державний акт на право постійного користування землею чи договір оренди землі (в разі відсутності акта — документ про її надання), план земельної ділянки, свідоцтво про реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності. Далі вартість жаданої ділянки визначається на підставі грошової експертної оцінки.

Іноземні громадяни та особи без громадянства можуть набувати права власності на земельні ділянки несільськогосподарського призначення в межах, а також поза межами населених пунктів, якщо на них розташовані об'єкти нерухомого майна, що належать їм на праві приватної власності. Юридичні особи-нерезиденти зможуть набувати право власності на земельні ділянки несільськогосподарського призначення у межах населених пунктів у разі придбання об'єктів нерухомого майна та для спорудження об'єктів, пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності, чи за межами населених пунктів у разі придбання об'єктів нерухомого майна.

Окремі привілеї щодо права власності на землю надано іноземним державам, які можуть придбати у власність земельні ділянки для розміщення будівель і споруд дипломатичних представництв та інших прирівняних до них організацій відповідно до міжнародних договорів. Продаж земельних ділянок, що перебувають у власності держави та територіальних громад, іноземним юридичним особам допускається за умови реєстрації іноземною юридичною особою постійного представництва з правом ведення господарської діяльності на території України.

Проте малоймовірно, що депутати так просто роздаватимуть своє «добро» іноземцям. Претендентам на купівлю ділянки доведеться реєструвати у нас своє постійне представництво з правом ведення господарської діяльності в Україні. Але ж за новим кодексом урівнюються права резидентів та нерезидентів на придбання несільськогосподарських земель. Іноземці можуть бути господарями землі під підприємствами, які належать їм, у тому числі і поза межами населеного пункту.

Земельні ділянки під об'єктами нерухомості, під забудову або для ведення бізнесу відтепер дозволено купувати всім, навіть іноземцям та закордонним фірмам. Іноземні фірми зможуть брати участь навіть у приватизації державних і комунальних земель. Але для цього інофірмі доведеться зареєструвати представництво в Україні і погодити придбання ділянки з Кабміном, що ставить її в дуже невигідні умови порівняно з українськими підприємцями. До того ж придбати комунальну чи державну землю під забудову можна буде лише з аукціону, який не зможе відбутися, якщо на ділянку є тільки один претендент.

Нещодавно Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до Земельного кодексу України (стосовно права власності на землю спільних підприємств)», яким передбачено, що спільні підприємства, засновані за участю іноземних юридичних і фізичних осіб, зможуть отримати право власності на земельні ділянки у встановлених випадках. Це, зокрема, придбання за договором купівлі-продажу, дарування, міни, іншими цивільно-правовими угодами; внесення земельних ділянок її засновниками до статутного фонду та у разі прийняття спадщини. Тож останнє слово Верховна Рада все-таки лишила за собою.

Як бачимо, законодавець вирішив далеко не всі поставлені завдання. Та й, обмеживши іноземців щодо права власності на землю, залишив прогалини. Проблема права власності на землю іноземців, найімовірніше, розв'язуватиметься простіше: іноземці відкриватимуть свої СП, через які і придбаватимуть землю.

Наталія ХОМЕНКО.

НОВИНИ

НАМІРИ

Одеса будуватиме літаки?

На нещодавньому 45-му Міжнародному авіакосмічному салоні в Ле-Бурже (Франція) державне авіаремонтне підприємство «Одесаавіаремсервіс» представляло модернізований літак «Л-9». Новації одеситів сподобалися відвідувачам і організаторам виставки. Українські виробники одержали міжнародний сертифікат якості, якого досі не має жодне з таких підприємств на теренах СНД. Це відкриває перед одеськими авіаремонтниками нові можливості: вони очікують на замовлення не лише від вітчизняних, а й зарубіжних авіакомпаній, і мають намір налагодити власне літакобудування.

Георгій ВОРОТНЮК.

Дешевше і якісніше

ЕКСПОРТ

ВАТ «Брацлав» створило три власні дилерські центри у Бєлгородській області Росії. Через них підприємство з Вінниччини реалізовуватиме свою продукцію — доїльні установки, холодильники та інше обладнання для тваринницьких ферм.

Бєлгородці відмовилися купувати французькі доїльні установки і віддали перевагу українському обладнанню, бо воно уп'ятеро дешевше і не гірше за якістю.

До речі, гарантійне сервісне обслуговування здійснюватимуть самі виробники. А для спорудження доїльних залів забезпечать замовників проектно-технологічною документацією.

За словами голови правління ВАТ «Брацлав», лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки Миколи Михайленка, підприємство реалізує свою продукцію в кілька країн близького і далекого зарубіжжя. Найбільший попит мають доїльні установки «Брацлавчанка» різних модифікацій, в тому числі для доїння овець і кіз.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Два роки безплатного Інтернету

В Олександрії на Кіровоградщині на базі централізованої бібліотечної системи відкрився молодіжний Інтернет-центр. Віднині мешканці міста протягом двох років матимуть безплатний доступ до «світового павутиння».

Це стало можливим завдяки виграному ЦБС гранту, а сам конкурс було оголошено Посольством США для чотирьох областей України.

Міський голова Степан Цапюк, дякуючи американським гостям, зазначив, що це тільки початок. Далі — повна комп'ютеризація шкіл, створення баз даних бібліотечної системи Олександрії, розширення безплатного доступу до Інтернету.

Вл. інф.

ФОТОФАКТ

У Львові відкрито виставку американського художника та інженера Кріса Веккіо «Доведення приладобудування —виставка виняткових приладів і простих механізмів».

На знімку: Кріс Веккіо з експонатами своєї виставки, поруч з якими немає табличок «Руками не чіпати».

Фото УНІАН.

Скелі допомагали гостям

РЕПОРТЕР

Упродовж чотирьох днів біля села Нігин Кам'янець-Подільського району на Хмельниччині на березі річки Смотрич проходили змагання на Кубок України з пішохідного туризму «Кам'янецькі скелі-2003». 11 команд з різних куточків країни — Миколаєва й Чернівців, Чернігова й Києва, Дніпропетровська й Тернополя, Кам'янця-Подільського і Хмельницького —виборювали першість на нелегких трасах і смугах перешкод під суворим наглядом аж 40 суддів. А рівень організації змагань та об'єктивність самих арбітрів визначатиме знаний суддя-інспектор національної категорії Борис Леві.

Туристичний рух у нашій країні нині активно шириться, спортивних турнірів проводиться багато, але змагань такого рівня лише три: чемпіонат України з техніки пішохідного туризму, відкритий чемпіонат Збройних сил і кубок «Кам'янецькі скелі». У напруженій боротьбі вперед вийшли одразу дві миколаївські команди — «Центр-1» та «Олімп». Господарі посіли лише третє командне місце, бо рідні скелі були, неначе чужі: на переправі у одної з місцевих команд навіть лопнуло кріплення — карабін, який витримує вагу в дві з половиною тонни... Усміхнулося щастя лише тутешнім юніорам — команді «Вертикаль». Вона вперше взяла участь у змаганнях четвертого рівня складності й посіла п'яте місце. Учасники, судді й численні представники ЗМІ дійшли висновку: кам'янецькі скелі просто створені для активного та екстремального туризму, і цілком можливо, що наступного року тут розпочнуться змагання за Міжнародний кубок з пішохідного туризму.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

ВИРОБНИЦТВО

На мінералку налітай!

ВАТ «Коблево» відновило роботу цеху безалкогольних напоїв. За годину на новій лінії випускається 1300 пляшок мінеральної води. Роздрібна ціна півторалітровки — одна гривня десять копійок. Відновлення роботи лінії обійшлось підприємству в 25 тисяч доларів. Протягом місяця планується налагодити випуск і солодкої води.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

ФОТОФАКТ

Фото Віталія ГРАБАРЯ (УНІАН).

Сапери групи розмінування Управління МНС відтранспортували на підривний майданчик у Пустомитівському районі Львівської області і знищили фугасну авіаційну бомбу ФАБ-250 часів другої світової війни, яку знайшов на своїй земельній ділянці житель Скнилова Роман Кузіль. Бомби такого типу містять близько 100 кг вибухової речовини, радіус їх дії сягає 1,5—2 кілометрів.

На знімку: капітан Ігор Чуваков (ліворуч) і рядовий надстрокової служби Володимир Леснянський готують авіабомбу до транспортування.

РЕЗОНАНСНИЙ ЗЛОЧИН

Підозрюваних затримано. Відпрацювання триває...

У Львові затримано п'ятьох підозрюваних у скоєнні резонансного розбійного нападу на родину ректора Львівської академії ветеринарної медицини Романа Кравціва. Внаслідок нападу дружина ректора загинула, сам він із тілесними ушкодженнями потрапив до лікарні. Із помешкання ректора викрадено значну суму грошей. Нині слідство розглядає вісім версій скоєння злочину.

За словами першого заступника начальника УМВСУ у Львівській області Дмитра Загарії, підозрювані були раніше судимі за подібні злочини, під час їх затримання виявлено наркотики та маски з панчох, **повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.**

11 серпня 2003 року перестало битися серце великого життєлюба, інтелігентної людини шляхетної душі, надійного друга, люблячої дружини і матері, блискучого вченого і педагога, доцента Українського національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

НІКОЛАЄНКО Надії Іларіонівни.

Хай у цю важку, скорботну і гірку годину наша любов, щира повага до Надії Іларіонівни стануть підтримкою її чоловікові, професорові Ніколаєнку Іванові Івановичу і близьким родичам.

Колектив Інституту міжнародних відносин Київського державного національного університету ім. Т. Г. Шевченка, рідні і близькі.

ЗАКОНоДАВець

Занапастив земельку — відповідай

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила закони України «Про охорону земель» та «Про державний контроль за використанням та охороною земель».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що істотно розширено базу земельного та охоронного законодавства — на законодавчому рівні закріплено правові, економічні та соціальні основи охорони земель та контролю за їх використанням. Законами визначено державні стандарти і нормативи в галузі охорони земель, у тому числі нормативи якісного стану грунтів, нормативи гранично допустимого їх забруднення.

Серед заходів охорони земель під час здійснення господарської діяльності передбачено вимоги, які пред'являються до власників та землекористувачів земельних ділянок. Так, цих осіб зобов'язано проводити на земельних ділянках господарську діяльність способами, які не завдають шкідливого впливу стану земель та родючості грунтів. Установлено, що **господарська та інша діяльність, яка зумовлює забруднення земель і грунтів понад установлені гранично допустимі концентрації небезпечних речовин, забороняється.**

А в разі виявлення фактів забруднення грунтів небезпечними речовинами діяльність підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності за рішенням спеціально уповноважених органів виконавчої влади у галузі охорони земель обмежується, тимчасово зупиняється чи припиняється взагалі. Крім того, винні посадові особи мають нести ще й відповідну юридичну відповідальність. Доречно буде нагадати, що Кримінальний кодекс України містить майже два десятки статей, які передбачають кримінальну відповідальність за злочини проти довкілля, у тому числі за безгосподарське використання земель (якщо це спричинило тривале зниження або втрату родючості грунтів, змивання гумусного шару, порушення структури грунту тощо). Крім того, за порушення правил використання земель передбачено й адміністративну відповідальність.

Власників та землекористувачів земельних ділянок закони зобов'язують забезпечувати використання земельних ділянок за цільовим призначенням та дотримуватися встановлених обмежень (обтяжень) на земельну ділянку. Особливо це стосується земель сільськогосподарського призначення — зміна цільового призначення таких земель допускається лише за умови обгрунтування доцільності такої зміни в порядку, визначеному законом. Знову-таки, за порушення цієї вимоги винні особи можуть нести кримінальну (за виведення земель із сільськогосподарського обороту внаслідок безгосподарського використання) чи адміністративну відповідальність. Остання у вигляді штрафу настає, зокрема, за використання земель не за цільовим призначенням та невиконання природоохоронного режиму використання земель.

Власники та користувачі земельних ділянок зобов'язані підвищувати родючість грунтів та зберігати інші корисні властивості землі на основі застосування екологобезпечних технологій обробітку і техніки. З цією метою вони мають дотримуватися стандартів, нормативів під час здійснення агротехнічних, агрохімічних та інших заходів, пов'язаних з охороною земель, збереженням і підвищенням родючості грунтів. Понад те, для забезпечення контролю за використанням земель такі особи зобов'язані надавати відповідним органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування відомості про стан земельних ділянок, застосування на них пестицидів та агрохімікатів.

На власників та користувачів земельних ділянок покладено **обов'язок забезпечувати захист земель від ерозії, виснаження, забруднення, засмічення, засолення, осолонцювання, підкислення, перезволоження, підтоплення, заростання бур'янами, чагарниками і дрібноліссям.** Саме за їх рахунок мають здійснюватися профілактичні роботи, усуватися перелічені недуги земельки (звісно, якщо це трапилося з їх вини).

У нових законах виписано положення, відповідно до якого **забороняється вивезення грунтової маси за межі території України.** Єдиний виняток з цієї заборони передбачено для грунтів, які є зразками для проведення наукових досліджень.

Нормативно визначено правила проведення моніторингу земель та грунтів. Зокрема встановлено, що **агрохімічна паспортизація орних земель здійснюється через кожні п'ять років, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень — через кожні 5—10 років. Суцільне грунтове обстеження проводиться кожні 20 років.**

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що на законодавчому рівні встановлено правило, згідно з яким застосування заходів дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної або кримінальної відповідальності не звільняє винних від відшкодування шкоди, заподіяної земельним ресурсам. Її вони мусять відшкодувати в повному обсязі.

ДЛЯ ДОВІДКИ: ці закони ухвалено парламентом 19 червня 2003 р. Закон «Про державний контроль за використанням та охороною земель» набрав чинності з 23 липня 2003 р.; Закон «Про охорону земель» — з 29 липня 2003 р. (з повним його текстом можна ознайомитися в «Голосі України» за 29 липня ц. р.).

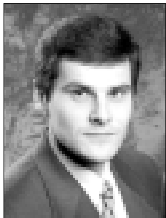

Микола МЕЛЬНИК, доктор юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України: **«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»**

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

▼

Міський голова у Києві не господар?

або Як незаконні дії можуть зірвати 100-мільйонний проект «Либідь-Плаза»

Опів на першу ночі. На Либідській площі угорський інвестор проводить огородження ділянки орендованої ним землі. Тут через 20 місяців він має побудувати сучасний торговельно-розважальний комплекс «Либідь-Плаза». Під'їжджають два автомобілі. З них виходить п'ять осіб. Назвавшись працівниками філії Володимирського ринку, вони в категоричній формі вимагають припинити всі роботи на майданчику. Молодикам показують дозвіл на виконання будівельних робіт і ордер на встановлення огорожі. Документи не цікавлять прибульців. Вони починають загрожувати робітникам. Слова не розходяться з ділом: у будівельників летять спочатку недопалки від сигарет, а потім каміння. Черговий Голосіївського райвідділу міліції Іваненко кілька разів відмовляється вислати оперативну групу до місця «розбірки». Десь о третій ночі інвестор телефонує за номером «02». Чергова відповідає, що це питання в юрисдикції районної міліції. Після її дзвоника Іваненкові звідти все-таки прибуває наряд. Представники правопорядку відмовляються назвати себе і віддають наказ робітникам припинити будівельні роботи. Адже згідно з рішенням Київради з дев'ятої вечора і до дев'ятої ранку заборонено проводити ремонтні та будівельні роботи в житлових будинках, квартирах тощо. Проте майданчик за адресою вул. Горького, 176 розташований у зоні промислових об'єктів і адміністративних будівель. Тому представник «Либідь-Плази» вимагає складання акта. У відповідь йому пропонують проїхати до відділення і зачекати... добу, а може, й довше. До з'ясування обставин.

Через три дні невідомі особи за допомогою крана самовільно пересувають установлені тієї ночі робітниками блоки огорожі на міську трамвайну колію. Як ви зрозуміли, справа відбувається не в Чикаго 30-х років, а в Києві. 2 серпня нинішнього року... І це не сценарій серіалу «Бандитський N-ськ», а спроба «Либідь-Плази» злетіти.

Нагадую: наприкінці червня «ГУ» (№113 від 20.06.2003 р.) докладно писав про 100-мільйонний інвестиційний проект «Либідь-Плаза». Про труднощі, що виникли в інвесторів через небажання філіалу Володимирського ринку звільняти землю, незважаючи на те, що Київрада згідно з попередньою умовою розірвала з ним договір оренди. В цій статті було зроблено спробу з'ясувати в численних київських чиновників, як усе-таки угорському інвесторові в особі СП «Либідь-Плаза» розпочати будівельні роботи із зведення торгово-розважального комплексу, якщо на орендованій ними на законних підставах землі незаконно працює філія Володимирського ринку. Представники міської та районної влад, з якими я спілкувалася, таврували ганьбою, що «шанхай» у центрі нашої європейської столиці, підтверджували незаконність перебування ринку на цій землі та ведення ним робіт з установлення павільйонів на місці яток, а також вельми щиро вітали прихід іноземного капіталу... Єдине, чого я так і не змогла домогтися, це відповіді на запитання: хто ж має знести ятки та павільйони, якщо директор Володимирського ринку робити цього не бажає? «Нехай ставлять огорожу і працюють», — переконував мене один із чиновників. Те, як відбувалося огородження, ви вже змогли прочитати вище. Це і стало приводом для нової статті.

Про подробиці подій ночі з 1 на 2 серпня СП «Либідь-Плаза» повідомило не лише редакцію нашої газети, а й прокурора Голосіївського району пана Іванця.

■ ■ ■

Про подробиці подій ночі з 1 на 2 серпня СП «Либідь-Плаза» повідомило не лише редакцію нашої газети, а й прокурора Голосіївського району пана Іванця.

■

Другий лист інвестор направив заступникові начальника ГУ МВС України в місті Києві полковникові Віктору Ратушняку. В ньому «либідьплазівці» просять укласти з ними договір про охорону силами міліції громадського порядку в зоні будівництва. Щоправда, у СП і досі не знають, хто платитиме за охорону.

За словами інвесторів, місяць тому вони одержали витяг із рішення Голосіївської райради від 29 травня, в якому чорним по білому написано, що саме районна влада зобов'язує керівництво Володимирського ринку знести самовільно встановлені павільйони на території філії, а наступним пунктом зазначено, що в разі невиконання — «примусово звільнити самовільно зайняті земельні ділянки» у встановленому законодавством порядку. Прикметним пунктом цього документа є вказівка на постійну комісію з питань житла, комунального господарства, благоустрою району, надзвичайних ситуацій і землекористування як на контролюючий орган рішення райради. Мені вдалося навіть з'ясувати, хто очолює цю комісію. Однак, на жаль, крім імені чиновника — Павла Жука, більше нічого дізнатися не пощастило. Павло Федорович виявився напрочуд невловимий: з одного засідання він плавно перетікав в інше. Так, принаймні, стверджувала секретарка. День районного чиновника, як з'ясувалося, розписано по хвилинах, наче день Прем'єр-міністра. Проте редакція газети сподівається, що Павлові Федоровичу все-таки є що сказати з приводу здійснюваного очолюваною ним комісією контролю за звільненням незаконно зайнятої ринком ділянки. Ми залишаємо за ним таке право. Як і право промовчати, зважаючи на складність ситуації, в якій він опинився.

Отже, загалом «Либідь-Плаза» має моральну підтримку на всіх рівнях київської влади, однак, образно кажучи, ломик у руки ніхто брати не хоче. Київ намагається прикритися формальним дотриманням усіх зобов'язань і підштовхує інвестора на судове з'ясування стосунків із суб'єктом міської власності. Бізнесменам це аж ніяк не потрібно. Вони не хочуть починати будівництво в Україні зі з'ясування стосунків у суді. До того ж судовий розгляд може затягтися, і це тільки на руку ринкові, який і донині не припиняє торгівлі. І хто може гарантувати, що рішення суду виконуватиметься Володимирським ринком? Адже рішення міста, комунальною власністю якого він є, для ринку не указ, як і рішення району. А ще навряд чи «лібідьплазівцям» довго вдається годувати байками про сприятливий інвестиційний клімат банки та зацікавлених у роботі підрядчиків.

«Інвестора треба любити» — цей вислів належить економічному радникові Посольства Угорщини в Україні **Тамашу БЕРКІ**. У червні він детально відповів на всі запитання нашої газети стосовно цієї угорської інвестиції в Україну. Оцінюючи нинішню ситуацію, пан Беркі констатує: «Після того, що сталося у ніч з першого на друге серпня, інвестор може піти безслідно! Може, в Україні цього і домагаються?»

Щоб розставити всі крапки над першою буквою слова «інвестор», я зустрілася з генеральним директором українсько-угорського СП «Либідь-Плаза» **Габором ЛЕВЕНБЕРГОМ** і розпитала його про подальші кроки.

— До кінця серпня буде визначено переможця тендера на будівництво нашого об'єкта, — пояснює пан Левенберг. — Він як гарантії виконання робіт відповідно до пропозицій надасть 10 відсотків вартості проекту. Це дуже великі гроші, за якими стоять серйозні люди. Повірте, вони вміють рахувати і кваплять нас. Адже до того моменту, як вони вийдуть на майданчик, ми маємо їм надати технічні матеріали. Зокрема, результати геологічної розвідки. У нас є попередня оцінка, але нам і їм потрібна остаточна. Провести її неможливо, не звівши навколо майбутнього будмайданчика огорожу. Та й у будь-якому разі зволікати далі неможливо, адже згідно з нашими планами 1 жовтня головгенпідрядчик виходить на майданчик, 15 жовтня ми плануємо завершити переговори стосовно договорів і з 1 листопада почати працювати вже над фундаментом будівлі. Згідно з нашими планами в березні 2004 року будівельники мають вийти на «нульовий» цикл, тобто закінчити всі підземні роботи. Технічну здачу «Либідь-Плази» ми плануємо 15 травня 2005 року, а на День Києва — урочисте відкриття... І схоже, що усе це — лише наші мрії.

■ ■ ■

Технічну здачу «Либідь-Плази» ми плануємо 15 травня 2005 року, а на День Києва — урочисте відкриття... І схоже, що усе це — лише наші мрії.

■

— ???

— Нещодавно я одержав листа від директора Володимирського ринку пана Бердикова, в якому він доводить до мого відома, що користуватиметься землею доти, доки Київська міськрада не надасть йому нову земельну ділянку під будівництво філії і не компенсує витрати в розмірі 10 мільйонів гривень. Далі в листі директора ринку — прихована погроза: «Просимо Вас не втручатися і не перешкоджати роботі ринку». Нас, організацію, яка сплачує орендну плату за землю, просять не заважати нелегалам на ній працювати! До того ж ми заплатили місту і за резервування саме для нас цієї ділянки з 2000 року.

Гадаю, цей лист зіграв би нам на руку в разі судового розгляду. Але мені поки що це не потрібно. Тому в найближчих планах — інформувати про ситуацію заступника мера, який курирує ринок, самого мера і у письмовій формі поінформувати про все Міністра економіки і з питань європейської інтеграції. Неодмінно повідомлю про це послу Угорщини в Україні та послу України в Угорщині. Погодьтеся, ситуація цікава: адміністрацією Голосіївського району, Київською адміністрацією, Управлінням земельних ресурсів усі документи на право нашої оренди підтверджено, договір з ринком розірвано, містом підраховано компенсацію, що ми неодноразово намагалися переказати на його рахунок. І тут такий лист! Начебто нічого цього не існує. До речі, за умовою вже розірваного договору про надання оренди землі Володимирському ринку його ділянка має бути звільнена до початку будівництва без жодних компенсацій. Директор, підписуючи цей договір, знав, на що йшов, а тепер не звільняє землю і вимагає грошей. Утім, якщо місто нарахувало 74 тисячі гривень компенсацій, ми їх вирішили виплатити, бо розуміємо, що люди, які працюють на ринку, не мають потерпати через своє керівництво.

— Чому ви вирішили ставити огорожу вночі?

— Тому що вдень працює ринок. Людям постійно повторюють, що вони там торгують на законних підставах, а ми, мовляв, іноземні загарбники. У нас також є інформація про те, що з продавців мало не до кінця року зібрано орендну плату... Як я можу поставити огорожу, якщо чинять такий неприхований тиск, коли людей виставляють як живий щит? Як мені починати працювати? Київська влада не під протокол радить заплатити, але я не розумію, чому ми маємо ще платити, якщо згідно з усіма документами нікому нічого не заборгували. За такої ситуації ми упираємося в стіну, і тоді влада незмінно нам відповідає, що розв'язання питання «не в їхній компетенції».

Як вважають у СП «Либідь-Плаза», їхні листи не доходять до мера Києва. На їхню думку, хтось навмисно вводить Олександра Омельченка в оману стосовно ситуації з будівництвом. Крім того, на думку інвестора, має місце небажання київських чиновників персоніфікувати відповідальних за контроль над виконанням рішення Київради і адміністрації Голосіївського району. Тобто розпорядження видають, а те, виконуються вони чи ні, нікого не обходить. Та й попри всі запевняння про поліпшення інвестиційного клімату в країні, переважна більшість тих, від кого цей клімат залежить, упевнені: «Іноземці приходять сюди, щоб нажитися на нас, і тому нехай розплачуються на повну котушку!». Бюрократи з ентузіазмом запроваджують цей постулат у життя, не забуваючи і про власну кишеню.

Що ж до корупції, то як вам такий факт? Угорці, як землекористувачі, на законних підставах від'єднали електроенергію на ринку, заздалегідь попередивши торговців. Для того, щоб об'єктові господарчої діяльності під'єднатися знову до мереж Київенерго, він має щонайменше показати документи, на підставі яких перебуває на землі. У Володимирського ринку договір на оренду землі розірвано, але, незважаючи на це, буквально за кілька днів було прокладено новий кабель і ринок знову запалив вогні. За інформацією СП «Либідь-Плаза», вельми високий міліцейський чин особисто ходив до Київенерго домовлятися, щоб ринок під'єднали.

■ ■ ■

І ясно одне: це свавілля районного масштабу має дуже глибоке коріння.

— На нас з нерозумінням дивиться угорський уряд, адже ми розтрубили на увесь світ, що будуватимемо в Україні такий колосальний об'єкт, —наголосив на завершення нашої розмови Габор Левенберг. — Як ви пам'ятаєте, сама голова парламенту Угорщини заклала капсулу в символічний фундамент будівництва «Либідь-Плази». І в нас уже починають запитувати: мовляв, у чому річ, хлопці? Невже якийсь міський базар може зірвати 100-мільйонний проект і чи справді закони та розпорядження, що видаються в Україні, не виконують? В Угорщині замислюються: якщо на такий великий проект влада не звертає уваги, то яке в них буде ставлення до інших проектів? Ми виявилися заручниками помилок чиновників цієї країни. І ясно одне: це свавілля районного масштабу має дуже глибоке коріння. Мені постійно доводиться пояснювати, чому все це відбувається. І не лише вдома, а й в інших країнах, оскільки в проекті мають намір узяти участь майже 200 різних іноземних компаній. І європейських, і північноамериканських. І 100 мільйонів доларів інвестицій — це тільки стартова сума, а реальні вкладення можуть бути щонайменше удвічі більші. Я готовий довести це на ділі. Тільки дайте мені орендовану мною землю! Я не хочу воювати...

Інвестори називають цілу низку чиновників різних рангів, які, на їхню думку, по вуха загрузли в криміналі. Їхні імена можуть бути привселюдно названі на міжнародній прес-конференції, що її керівництво «Либідь-Плази» буде змушене скликати, якщо конфлікт не розв'яжуть у позасудовому порядку і якщо інвестор вирішить піти з українського ринку.

Яна СТАДІЛЬНА.

ФОТОФАКТ

Це — під'їзд одного з житлових будинків столичного масиву Троєщина. Зводився він відносно недавно, отже, повинен би мати цілком пристойний вигляд. Але, на жаль, такі фасади тут — явище типове.

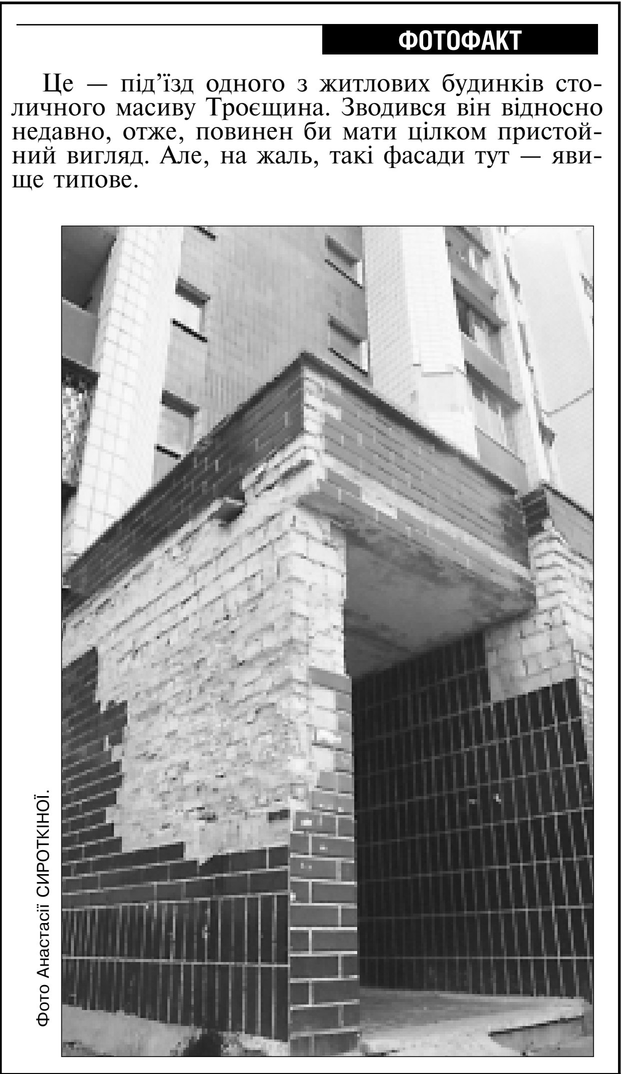

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

МЗС розтринькав гроші? Там кажуть, що ні

Міністерство закордонних справ України не забезпечило ефективне використання коштів держбюджету, спрямованих 2002 року на зовнішньополітичну діяльність. Такі висновки, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, зробила за результатами перевірок Рахункова палата країни. Аудитори Рахункової палати зазначають, що «в умовах значного дефіциту фінансових ресурсів управління та розпорядження ними МЗС і Державним казначейством здійснювалося неефективно, зі значними бюджетними правопорушеннями». Також відзначено, що обсяг заявлених МЗС фінансових ресурсів за окремими бюджетними програмами виявився завищеним.

Водночас Рахункова палата підкреслює — є великі проблеми в самому фінансуванні зовнішньополітичної діяльності, що призводить, окрім усього іншого, і до погіршання міжнародного іміджу України — не виконуються фінансові зобов'язання перед міжнародними організаціями.

«Поділяємо ключовий висновок Рахункової палати про те, що першопричиною так званого «неефективного використання коштів» стало різке скорочення фінансування видатків на зовнішньополітичну діяльність», — ідеться в розповсюдженому вчора коментарі заступника Міністра закордонних справ Івана Кулеби. Щодо звинувачень на адресу МЗС, то пан Кулеба підкреслив: «У висновках Рахункової палати йдеться не про порушення чи фінансові зловживання, як це подається в деяких ЗМІ, а саме про недостатнє фінансування зовнішньополітичної діяльності, що інколи змушувало вносити певні корективи у фінансування окремих критичних програм». У коментарі також наголошено, що всі свої фінансові дії МЗС завжди узгоджує з Мінфіном та Держказначейством, а у використанні коштів керується насамперед потребою забезпечення національних інтересів країни. Заступник міністра висловив сподівання на кардинальне поліпшення фінансування МЗС.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Фото АП.

Грецький нафтоналивний танкер сів на мілину неподалік пакистанського порту Карачі. Корпус судна дав тріщину, з якої в море витікає нафта. Офіційні особи визнали, що викид нафти загрожує морським мешканцям.

На знімку: хлопчик-інвалід витягає з моря мертву черепаху.

Далі буде

Учора в Таїланді відбулося судове засідання у справі громадянина України Максима Височанського, заарештованого на прохання прокуратури Сполучених Штатів Америки. Суду належало вирішити, чи слід задовольнити прохання американської сторони про екстрадицію Височанського до США. Як повідомив перший секретар з консульських питань Посольства України в Таїланді Сергій Бур'ян, «суд розглянув матеріали обвинувачення, заслухав прокурора, адвоката і свідків. Свідками виступали тайські держслужбовці, що працювали з американськими матеріалами. Заслухавши всі сторони, суд дійшов висновку, що наданої інформації недостатньо для ухвалення остаточного рішення. Тож вирішено перенести засідання на 1 жовтня і запросити до суду свідків з американської сторони».

Нагадаємо: Максима Височанського було заарештовано наприкінці травня. Його обвинувачують у зламі сайтів провідних комп'ютерних компаній, у торгівлі фальсифікованим товаром та незаконному відмиванні коштів. Американська сторона вважає, що його дії завдали шкоди на 100 млн. доларів. За американськими законами за такі злочини передбачено до 20 років позбавлення волі. Сам заарештований свою провину не визнає і називає арешт «непорозумінням». Якщо тайський суд не дасть згоди на екстрадицію Височанського, його буде звільнено з-під варти. Бо судовий процес у цій справі може відбутися тільки на території Сполучених Штатів.

Наталя ОНИЩУК.

Ан–70. Коли в партнерах конкуренти

Рішення допустити Ан-70 до демонстраційних польотів на цьогорічному Московському авіакосмічному салоні (МАКС-2003; його проведення заплановано на 19—24 серпня) стало причиною справжнього скандалу, головними дійовими особами якого виступають, хоч як дивно, не супротивники, а партнери.

Цього тижня на надану Ан-70 можливість несподівано гостро відреагував головнокомандувач ВПС Росії генерал-полковник Володимир Михайлов, який заявив, що «цей літак не можна пускати на МАКС, щоб не сталося тяжкої авіаційної пригоди... Літак не відповідає вимогам безпеки». «Я щодня молитимуся, щоб Ан-70 не наробив біди на авіасалоні», — цитували головнокомандувача російські ЗМІ. Безперечно, таку заяву не могли не помітити в Києві. Наступного дня генеральний конструктор АНТК ім. Антонова Петро Балабуєв виступив з відкритим листом. На його думку, некоректні заяви керівництва ВПС Росії ставлять під сумнів професійну компетентність російських військових.

Слід нагадати, що Ан-70 — спільна україно-російська розробка на замовлення міноборони двох країн. Щоправда, останнім часом російська сторона, по суті, ігнорує проект і майже припинила його фінансування. В Москві дедалі частіше говорять про безперспективність Ан-70. Дарма що в світі інтерес до цієї моделі літака не зменшується. На думку заступника Голови ВР Олександра Зінченка, який днями побував на Харківському державному авіабудівному виробничому об'єднанні, «розмови про проблеми технічного експлуатування Ан-70 некоректні, бо не враховується динаміка розвитку самої моделі. Вони базуються не на останніх практичних результатах, а на даних теоретичних розробок і «первинних матеріалах». А ще в умовах жорсткої конкуренції мало створити хороший літак, треба вміти проштовхнути його на міжнародний ринок. На той самий, де одним з головних конкурентів Ан-70 може бути російський Іл-76МФ, випробування якого вже завершено.

Наостанок слід додати, що після листа Петра Балабуєва Володимир Михайлов знову порушив тему безпеки Ан-70, відповідаючи на запитання «Інтерфаксу». Щоправда, у значно м'якшій формі. Та знову підтвердив, що наполягатиме, щоб «літак пройшов усі необхідні випробування, які документально підтвердять його безпеку». З цим цілком згодні українські авіаконструктори. «Хто ж заперечує? — заявив «ГУ» прес-секретар АНТК ім. Антонова Андрій Савенко. — Усі зацікавлені в безпеці літака. Для цього й відбуваються випробування». А що проект спільний, то в Києві вже давно чекають делегацію Міноборони РФ для узгодження питань, пов'язаних із завершенням спільної програми випробувань Ан-70. Як стало відомо «ГУ», делегація мала прибути днями. Проте, за словами Андрія Савенка, російські військовики до Києва не поспішають.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Компенсації в обмін на скасування санкцій

У Лондоні підписано угоду між урядом Лівії і родинами загиблих унаслідок катастрофи авіалайнера над шотландським селом Локербі 15 років тому. Адвокати родичів жертв трагедії повідомили, що Тріполі згодне виплатити їм як компенсацію загалом до 2,7 мільярда доларів. Однак лівійська влада готова зазнати таких збитків лише в обмін на скасування санкцій ООН і виключення країни опального Каддафі зі списку держав, що підтримують тероризм. Як зазначено в угоді, Лівія негайно почне переказ коштів (до 10 млн. доларів за кожну жертву) на рахунок у швейцарському банку. Після чого США повідомлять Раду Безпеки ООН, що ця країна виконує умови, необхідні для зняття з неї санкцій, а Велика Британія подасть проект відповідної резолюції.

З'явилися також нові свідчення того, що влада Лівії готова привселюдно визнати відповідальність за вибух на борту літака. Очікується, що лист із формальним визнанням своєї відповідальності за загибель у катастрофі 270 осіб днями буде надіслано до ООН, **повідомляє Бі-бі-сі**.

У Посольстві Лівії в Україні «ГУ» заявили, що в них такої інформації немає, тому ні підтвердити, ні спростувати її не можуть.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Мадрид*

Іспанці обурені діями Вашингтона

Родина іспанського телеоператора Хосе Коусо, який загинув у Багдаді, висловила обурення з приводу тієї інформації, яку надав офіційний Вашингтон про його смерть. Зокрема, йдеться про результати розслідування обставин загибелі іспанського телеоператора Хосе Коусо з каналу «Телесінко» і його українського колеги з «Рейтер» Тараса Процюка. Ці результати іспанці назвали «брехливими і такими, за допомогою яких намагаються приховати воєнний злочин».

■ *Київ*

Отримали те, що хотіли

Британія передала українській стороні паспортні дані членів екіпажу танкера «Навстар-1», затриманого минулого тижня британськими вояками у Перській затоці за спроби контрабанди іракської нафти. Вчора, за словами керівника прес-служби МЗС України Маркіяна Лубківського, тривала перевірка отриманої інформації.

■ *Вашингтон*

Лідери з іммігрції

Американське громадянство було надано торік більш як 570 тис. іноземців. Більшість нових громадян цієї країни — вихідці з Мексики (13 відсотків). Далі йдуть В'єтнам, Індія, Китай, Філіппіни, Південна Корея, Домініканська Республіка, Ямайка, Польща та Україна. До того ж Польща, Україна, Велика Британія та Боснія і Герцеговина лідирують серед європейських країн.

■ *Джакарта*

В очікуванні терактів

В Індонезії затримано дев'ять підозрюваних у причетності до організації вибуху біля джакартського готелю «Маріот». Усі вони належать міжнародній терористичній організації «Джемаа Ісламія». Водночас австралійська влада попередила уряд Індонезії про можливість скоєння нових терактів в індонезійських готелях та торговельних центрах. За словами міністра закордонних справ Австралії Александра Доунера, атаки може бути здійснено в неділю — Національний день Індонезії.

■ *Ер-Ріяд*

Лист Хусейна через екран

Арабський телеканал «Аль-Джазіра» оприлюднив чергового листа Саддама Хусейна. У ньому екс-лідер Іраку закликає мусульман-шиїтів до джихаду проти американців. Чи справді почерк належить Хусейнові, поки що не встановлено.

■ *Москва*

Росія — на підступах до СОТ

Росія може вступити до Світової організації торгівлі вже 2005 року. Про це заявив міністр економічного розвитку і торгівлі РФ Герман Греф. «Наступного року ми плануємо завершити роботу зі вступу до СОТ, ще півтора року потрібно буде на виконання умов вступу до цієї організації, зокрема ратифікацію парламентом необхідних тарифних угод», — сказав він.

■ *Нью-Делі*

Сеператисти підірвали автобус

6 осіб загинуло і 14 поранено внаслідок вибуху бомби на мосту на північному сході Індії. Радіокерований вибуховий пристрій спрацював тієї миті, коли по мосту проїжджав автобус. Індійська влада вважає, що теракт вчинили сепаратисти.

На знімку: індійська поліція обстежує міст.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Законний статус Верховного Суду України дорівнює нулю?

«Незрозуміло, як це судді ходять на роботу, розглядають справи, якщо правосуддя в Україні нема. Навіть обрали нового Голову Верховного Суду України, у якого законні підстави займати цю посаду дорівнюють нулю» — так останнім часом пишуть деякі газети. Для того, щоб з'ясувати, чи справді в Україні немає правосуддя, ми звернулися до Голови Верховного Суду України (ВСУ) Василя МАЛЯРЕНКА.

— Дехто вважає, що ВСУ працює нелегітимно. Що можете сказати?

— У пункті 12 Перехідних положень Конституції вказано, що «Верховний Суд України і Вищий арбітражний суд України здійснюють свої повноваження відповідно до чинного законодавства України до сформування системи судів загальної юрисдикції в Україні відповідно до статті 125 цієї Конституції, але не довше, ніж п'ять років». Зверніть увагу: «до сформування системи судів загальної юрисдикції». Задовго до закінчення цих п'яти років було сформовано місцеві, апеляційні та спеціалізований суди. Отже, Верховний Суд України не перевищував і не перевищує свої повноваження. Сьогодні він входить до системи судів загальної юрисдикції, є найвищою інстанцією і здійснює свої повноваження на підставі Конституції України та Закону України «Про судоустрій України».

— Якось у пресі пролунала фраза, що ви займаєте посаду не на законних підставах, оскільки нібито були обрані на посаду судді строком на п'ять років.

— Людина, котра таке каже, просто не дуже добре знає закон. Річ у тому, що вперше я обраний суддею не п'ять років тому, а ще у 1973 році. Останній раз мене було обрано у 1993 році заступником Голови ВСУ і керівником палати з кримінальних справ. Тоді за Конституцією 1978 року нас обирали на десять років, а не на п'ять. Десять років у мене закінчуються в грудні цього року. Тож термін моїх суддівських повноважень ще і досі міг би тривати, якби я не пішов на дострокові вибори. Конституція України вимагає, щоб в ВСУ працювали тільки ті судді, які обрані безстроково. І тому в травні цього року нас — групу суддів Верховного Суду України — Верховна Рада обрала на посади суддів безстроково, до того ж за нас проголосувало 416 депутатів, майже одностайно.

НАШЕ ДОСЬЄ:
Василь Тимофійович МАЛЯРЕНКО, Голова Верховного Суду України, суддя вищого кваліфікаційного класу, кандидат юридичних наук, доцент, заслужений юрист України.
Головний напрям правової діяльності — кримінальне право. Представник України в Комісії Організації Об'єднаних Націй з питань запобігання злочинності та кримінального правосуддя. За його рецензією видано по два науково-практичних коментарі Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України.
У 2003 році присуджено спеціальну відзнаку III Всеукраїнського конкурсу на краще професійне досягнення «Юрист року».

— Василю Тимофійовичу, розкажіть, будь ласка, яким чином розглядаються справи в Верховному Суді України?

— Коли справа надходить до суду, вона потрапляє в експедицію (її там реєструють), потім передають у відповідний секретаріат. Секретаріат уже розподіляє справи для розгляду між суддями. Суддя, отримавши справу, вивчає її. Потім призначається день її розгляду.

— Чи можете ви, як Голова Верховного Суду України, вплинути на рішення судді ВСУ?

— У Конституції сказано, що суддя незалежний і підкоряється тільки закону, тобто голова суду не може давати вказівок, як розглянути ту чи іншу справу. І суддя не зобов'язаний доповідати голові, яка в нього справа і як він її збирається розглядати. Мені відомий лише перелік справ, що розглядатимуться протягом тижня.

І крім того, невже вважаєте, що я цікавитимуся у судді змістом справи? Суддя може це сприйняти як натяк на особистий інтерес голови суду. Тому голова суду не з'ясовує і не контролює розгляд конкретної справи. Він тільки організовує їх розгляд. Голова суду контролює, щоб кожну справу було розглянуто своєчасно, щоб рішення по ній швидше було спрямоване до виконання. Завдання голови ВСУ полягає у тому, щоб убезпечити суддю від впливу зацікавлених сторін по справі, забезпечити його незалежність. Інакше кажучи, Голова ВСУ виконує управлінські, а не командні функції стосовно організації розгляду справи.

— Ви маєте право брати участь у розгляді, наприклад, кримінальної справи?

— Інколи головую на судових засіданнях. Але намагаюся це робити якомога менше. Для цього є судді.

— Чи є потреба у вдосконаленні роботи ВСУ?

— Робота ВСУ збудована динамічно, справи розглядаються якісно, на законних підставах і, як правило, своєчасно. Органи державної влади, зокрема, Верховна Рада, коли нас, суддів ВСУ, обирали безстроково, жодних претензій до нас не пред'являли. Чому? Ось дивіться. Це книга «Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі», де наведено таблицю рішень Європейського Суду по справах, у яких знайдено хоча б одне порушення Конвенції. Так от, проти України за 2001 рік не було винесено жодного рішення Європейського Суду, в 2002 році — лише одне таке рішення. Ось вам і оцінка судової системи України.

— Чи є у вас пропозиції стосовно вдосконалення нашої судової системи?

— Ми намагаємося наблизити дещо в Законі «Про судоустрій України» до реалій життя. Зараз усі побачили, що функції, які було покладено на Касаційний суд України, він не вирішить. Тим паче, створення касаційного суду віддаляє людину від суду. Тому що концентрація всіх касаційних справ відбувається тільки в Києві, й це негативно позначається на інтересах кожної людини. І ми пропонуємо створити в кожній області касаційну колегію при апеляційному суді.

Створено Державну судову адміністрацію, завдяки якій, ми сподіваємося, покращиться матеріально-технічне забезпечення кожного суду.

Плануємо створити адміністративну палату ВСУ, причому не збільшуючи штат суддів, а за рахунок перерозподілу судових палат. Прагнемо будувати свою роботу так, щоб Верховний Суд України якнайкраще здійснював усі повноваження, передбачені законом.

— Дякую за бесіду.

Розмовляла Світлана ВОРОНІНА.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення зміни до статті 60 Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Текст статті 60 Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст. 10) викласти в такій редакції:

«Робота в лепрозоріях і протичумних закладах охорони здоров'я, у закладах (відділеннях) з лікування осіб, заражених вірусом імунодефіциту людини або хворих на СНІД, в інших інфекційних закладах (відділеннях) охорони здоров'я, у патолого-анатомічних і реанімаційних відділеннях закладів охорони здоров'я, а також у психіатричних закладах охорони здоров'я зараховується до стажу роботи у подвійному розмірі».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 10 липня 2003 року.
№ 1110-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення зміни до статті 14 Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Перше речення частини першої статті 14 Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст. 10; із змінами, внесеними Законом України від 5 червня 2003 року № 904-IV) після слів «вальцювальники гарячого прокату» доповнити словами «оброблювачі поверхневих дефектів металу (вогневим засобом вручну) на гарячих дільницях, машиністи кранів металургійного виробництва (відділень нагрівальних колодязів та стриперних відділень)».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Кабінету Міністрів України забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 10 липня 2003 року.
№ 1111-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» та деяких інших законів України

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 10—11, ст. 86, № 25, ст. 177, № 26, ст. 189; із змінами, внесеними Законом України від 22 травня 2003 року № 849-IV):

1) у статті 1:

у частині першій цифри «52.959.040,4» та «41.916.465» замінити відповідно цифрами «53.139.040,4» та «42.096.465»;

у частині другій цифри «54.993.965,6» та «42.826.465» замінити відповідно цифрами «55.773.965,6» та «43.606.465»;

у частині третій цифри «2.034.925,2» та «910.000» замінити відповідно цифрами «2.634.925,2» та «1.510.000»;

2) статтю 10^1 доповнити частиною третьою такого змісту:

«Реалізація квот на ввезення цукру-сирцю тростинного згідно із Законом України від 22 травня 2003 року «Про ввезення в Україну цукру-сирцю тростинного у 2003 році» здійснюється за плату в розмірі не менше 59 євро за одну тонну виключно через аукціон лотами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

3) у статті 11 цифри «8.588.474,8» замінити цифрами «8.700.974,8»;

4) доповнити статтями 72^{12}, 72^{13} та 72^{14} такого змісту:

«Стаття 72^{12}. Установити, що кошти загального фонду Державного бюджету України за бюджетною програмою «Накопичення (приріст) та зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву» в сумі 400 000 тис. гривень спрямовуються Державним комітетом України з державного матеріального резерву виключно на закупівлю на аукціонах зернових культур, вирощених українськими товаровиробниками. Кабінету Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету в місячний термін визначити порядок використання зазначених коштів.

Дозволити Державному комітету України з державного матеріального резерву здійснити реалізацію 200 тис. тонн зернових культур із незнижуваного запасу з наступним їх відновленням.

Стаття 72^{13}. Установити, що кошти загального фонду Державного бюджету України за бюджетною програмою «Здійснення заходів з подолання наслідків стихійного лиха в сільському господарстві та розвитку аграрного ринку» в сумі 360.000 тис. гривень спрямовуються Міністерством аграрної політики України на компенсацію сільськогосподарським товаровиробникам за посіяне зерно в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Стаття 72^{14}. Кабінету Міністрів України в повному обсязі забезпечити запровадження у 2003 році казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками»;

5) у додатку № 1 слова і цифри замінити словами і цифрами відповідно до додатка № 1 до цього Закону;

6) у додатку № 2 слова і цифри замінити словами і цифрами відповідно до додатка № 2 до цього Закону;

7) у додатку № 3 слова і цифри замінити словами і цифрами відповідно до додатка № 3 до цього Закону.

2. Абзац перший пункту 1 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України від 22 травня 2003 року «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» та деяких інших законодавчих актів» доповнити такими словами: «розділу XIV, який вводиться в дію з 1 жовтня 2003 року».

3. Абзац третій статті 2 Закону України «Про ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 23, ст. 180; із змінами, внесеними Законом України від 22 травня 2003 року № 849-IV) доповнити словами «та на вина плодово-ягідні (код 2206) — 1,2 грн. за 1 літр».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
9 липня 2003 року.
№ 1068-IV.

Розмова про шахтарське життя

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Зіновій Григорович ПАСТЕРНАК після закінчення в 1971 році Дніпропетровського гірничого інституту пройшов шлях від маркшейдера до генерального директора найпотужнішої на Донбасі вугільної компанії «Краснолиманська». Він — заслужений шахтар України.

Рецепт один: робота до сьомого поту

— Зіновію Григоровичу, до вашого приходу на посаду директора шахта «Краснолиманська» була, як кажуть на Донбасі, лежача, а тепер — лідер вугільної галузі. Чим пояснити такі дивовижні метаморфози?

— Роботою до сьомого поту. Інших рецептів немає. А 1994 рік, коли я очолив шахту, був, мабуть, найважчим у моєму житті. Ви читали знаменитий роман французького письменника «Жерміналь» про безпросвітне, тяжке шахтарське життя приблизно років півтораста тому? Щось подібне було тоді й у нас, та ще в гіркому постперебудовному соусі: розвал, скрутні часи...

На головному скриповому комплексі є підйомна машина, обладнана барабанним колесом діаметром шість метрів, гірники називають її серцем шахти. Так от у цьому серці нарахував тоді 21 тріщину, довжина однієї з яких сягала 1,5 метра. Що казати, скрип немовби символізував собою стан усієї шахти.

Нині колектив «Краснолиманської» виріс до шести тисяч осіб, і зарплата в нас утричі вища, ніж у середньому по галузі. На найгарячіших ділянках люди заробляють до 3 тисяч (!) гривень на місяць.

Кілька років поспіль «Краснолиманська» видає на-гора по три і більше мільйони тонн вугілля. Хоча за всіма науковими підрахунками, за можливостю стволів і вентиляторів, потужністю пластів і гірничо-геологічними умовами шахта може видобувати щонайбільше 1,8—2 мільйони тонн. А ми в 2002 році видобули 3340 тисяч тонн вугілля.

Розумні теж ходять угору

— Ви дали практично виробленій шахті друге життя. Як це вдалося?

— Шахта виробляє свій ресурс, і треба щось робити: або будувати нову шахту на перспективній ділянці, або власноруч зводити новий блок, щоб дати «Краснолиманській» друге дихання. Перший варіант відпадав, бо в держскарбниці грошей — як у цигана в кишені. І тоді ми наважилися на безпрецедентний в економічній історії України, а може, і в СНД, крок —власними силами, за рахунок внутрішніх інвестицій будуємо новий блок. Мені казали: «Зіновію, це — авантюра, навіщо голову сунеш у петлю?» Але іншого виходу не бачив. Та й ризик був не картковий, ми все порахували, промоделювали за участю науковців нашої галузі. Щоправда, справа вимальовувалася грандіозна, не для слабких духом. Довелося фактично будувати нову шахту.

Шахтний блок — справа дорога, складна. На поверхні будівельний майданчик не справляє особливого враження. Ось якби цей складний в інженерному плані ствол підняти на-гора, тоді всі могли б помилуватися гірничою спорудою, що вдвічі-втричі вища за хмарочоси та найзнаменитіші телебашти. Адже ствол діаметром 3,5 метра пробурили на глибину 860 метрів! Тепер будуємо вентиляційний ствол — легені шахти, який маємо намір здати нинішнього року. Він дуже потрібний, адже гірничі виробки пішли не тільки вглиб, а й ушир, загальною протяжністю 86 кілометрів.

Фото Олексія БУДЬКА.

Економіка сильна законами

— Ви самі щойно сказали, що на будівництво блока потрібні були великі гроші. Звідки вони взялися? Невже вдалося зірвати у капіталістів джек-пот?

— Аякже, треба ми їм, як попу гармошка. Ніхто не прибіг з грошима — ні наші, ні американці. Нас буквально врятував закон про спеціальні економічні зони та зони пріоритетного розвитку, що набув чинності на Донбасі. Завдяки цій відпущині ми захистили вісім (!) інвестиційних проектів на суму 103 мільйони доларів США.

Згідно зі згаданим законом шахтарі отримали пільгу на прибуток. Оцей прибуток і вкладаємо в капітальне будівництво. Повним ходом ведемо будівництво нижнього горизонту на глибині 860 метрів. Тут нині чотири дільниці, а запасів вугілля, за нашими розрахунками, вистачить на 25—30 років.

Хочу підкреслити: зі збільшенням видобутку вугілля кількість підземних дільниць видобутку не збільшилася. Це завдяки сучасній гірничодобувній техніці, новій технології.

Самі розумієте: що глибше йдуть шахтарі, то їм важче. Бо зі заглибленням на 100 метрів температура порід зростає на чотири градуси, а вугільний пласт тонший, та ще з домішками колчедану, твердого, як граніт. Більший приток води, підвищена газоносність та інші напасті. Хочеш не хочеш, вартість вугілля зростає...

Не хотів би згадувати цю тему всує, але, перехрестившись, скажу: для безпеки шахтарської праці грошей не шкодуємо. У зв'язку з підвищенням гірничим тиском створили дві дільниці з ремонту виробіток, а також дільницю з прогнозування гірничих викидів. І, як логічне продовження, — дільниця, що виконує заходи із запобігання цим несподіваним викидам. Тому вся шахта оповита павутиною датчиків, високочутливих приладів. Біля комп'ютера сидить оператор і постійно слухає гірничий масив. Є, звісно, добре налагоджена система із боротьби з метаном.

Гірникові не можна задовольнятися синицею в руці, він просто приречений думати про журавля в небі. Сьогодні шахтарі відроблюють лаву, а наступне крило готують на п'ять років раніше. А на підготовку блока йде добрий десяток років. І все це потребує вкладання великих коштів. Скажіть, у якій галузі є щось подібне? Хіба що в космонавтиці. Ось чому навіть у багатих країнах з налагодженою ринковою економікою шахтарі отримують від держави дотацію.

Не вірте розповідям про те, що вугільна галузь за своєю природою приречена на збитковість. Біда в тому, що економічні закони в нас такі — хоч зі шкури пнися, все одно будеш голий, як бубон. Візьмімо той самий ПДВ. Вдумайтеся в сенс цього страшного вірусу нашої економіки! Адже споживач і так платить за вугілля з урахуванням цього податку, то навіщо дерти з дотаційної галузі, як з рідного батька? А за рахунок чого розвивати оборотні кошти, виділяти кошти на соціальний захист робітників? Це для нас сьогодні —питання життя і смерті, бо шахтарі «Краснолиманської» пішли на великі глибини, витрати на видобуток вугілля дедалі зростають. Але комусь дуже хочеться зарізати курку, яка несе золоті яйця.

Згідно з програмою «Українське вугілля», затвердженою Кабінетом Міністрів, ми маємо отримувати щорік 70—90 мільйонів гривень на капітальне будівництво. Минає рік за роком, але шахтарі отримують з обіцяного мізер. Ось і виходить: коли треба здійснити трудовий подвиг, — держава стає Батьківщиною, а коли треба платити за рахунками, Батьківщина перетворюється на байдужу державну машину.

Особисто я бачу вихід у тім, щоб держава залишала вугільному підприємству ПДВ як компенсацію за недовиплачені капвкладення. Нам вдалося зберегти виробництво від його розтягання під виглядом приватизації. Разом зі збагачувальною фабрикою створили державну вугільну компанію. Була спроба приватизувати центральну збагачувальну фабрику, віддати її до інших рук. В цьому разі шахтарі не мали доступу до реалізації своєї продукції, і позбувалися прибутку. Тим, хто зі шкури пнеться, щоб у нас щось «прихватизувати», відрубати шматок жирніший, кажу: ви, панове, приватизуйте кайло, а я — кнопку на вантаженні вугілля...

Альтернативи нема

— Проте не хлібом єдиним живе людина. У шахтарів хліб, що називається, чорний. Важкий хліб.

— Сказати про те, що «Краснолиманська» щорік переказує до місцевого і державного бюджетів понад 40 мільйонів гривень — це аж ніяк не все сказати. На повному забезпеченні шахти сучасний санаторій-профілакторій, чотири дитячі садки, де щомісячне утримання дитини коштує шахтарській сім'ї лише... 3,5 гривні. Гірники відпочивають у чудових санаторіях на морських узбережжях. У великій пошані спорт. Пишаюся тим, що в нашій спортивній дружині вже понад 700 осіб.

Повертаючись до больових точок нашої розмови, хотів би наголосити: вугіллю як енергоносієві альтернативи в Україні немає, а отже, вибору — бути чи не бути здоровою повнокровною вугільній галузі — також нема.

Анатолій БАС, Василь ЗАКРЕВСЬКИЙ.

Донецька область.

ГРОШІ

Компенсація вкладів триває

До ВАТ «Ощадбанк» 11 серпня з Державного казначейства надійшов одинадцятий транш бюджетних коштів для компенсації грошових заощаджень громадян України, вкладених до 2 січня 1992 року в установи колишнього Ощадного банку СРСР, що діяли на території України.

Як повідомила прес-служба Ощадбанку, всі одержані кошти в розмірі 25 млн. 500 тис. гривень одразу було перераховано до регіональних управлінь Ощадбанку для проведення компенсаційних виплат. Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 26 березня 2003 року № 382 їх розподілено для виплати компенсацій громадянам так: 22 млн. 695 тис. гривень — вкладникам, які не отримали у 2002 році компенсацію грошових заощаджень, передбачену постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2002 року № 471 (у межах залишку проіндексованого вкладу, але не більше ніж 50 гривень кожному вкладнику); 2 млн. 805 тис. гривень — спадкоємцям вкладників, померлих у 1997—2003 роках, які не отримали компенсації грошових заощаджень протягом 1997—2002 років, згідно зі статтею 8 Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» (в межах залишку проіндексованого вкладу в розмірі державної допомоги на поховання, але не більше ніж 150 гривень).

Дивіденди не подають на блюдечку

Хоча кожне п'яте із 500 акціонерних товариств Вінницької області завершило минулий рік з прибутками, лише на чотирьох прийнято рішення про виплату акціонерам дивідендів.

Решта спрямували зароблене на збільшення капіталу. Не набагато краща була ситуація у 2002 році, коли отриманими прибутками поділилися з акціонерами на семи підприємствах. Та й виплачують зовсім невеликі суми.

Небажання платити дивіденди пояснюється насамперед розбіжністю інтересів між інвесторами, які володіють контрольним пакетом акцій, і тими, кому дісталася їх незначна кількість. Такої думки дотримується заступник начальника територіального управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку Віталій Ключник. За його словами, дрібних інвесторів цікавить «синиця в руках» — виплата хоча б невеликих коштів. Але зазвичай збори приймають рішення про спрямування заробленого прибутку на розвиток підприємства.

На перший погляд, у цьому немає нічого протиправного. Адже дивіденди можуть не виплачувати навіть тоді, коли спрацювали з прибутками. Звичайно, за однієї умови — відповідного рішення зборів акціонерів. Ось тут і натрапляє коса на камінь. Акції переважної більшості товариств, пояснив співрозмовник, розпорошені серед великої кількості акціонерів. Часто-густо вони не можуть особисто брати участь у зборах. Тому доручають представляти свої інтереси керівникам товариства. А останні, зрозуміло, послуговуються насамперед виробничими інтересами. Які до того ж збігаються з інтересами власників контрольних пакетів акцій: копійчані дивіденди, даруйте на слові, їх не цікавлять, для них набагато важливіша перспектива підприємства. За виплату дивідендів вони не голосують.

Та й сама процедура, як їх виплачувати, не виписана у чинному законодавстві, додає В. Ключник. За його словами, вона також потребує врегулювання у статутах та внутрішніх положеннях (додатках до статутів) акціонерних товариств. З огляду на це Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку розробила відповідні рекомендації, де всебічно обумовлено, як найкраще вирішити ту чи ту проблему, пов'язану з виплатою дивідендів.

Дрібним акціонерам співрозмовник радить активніше реалізувати свої права на участь в управлінні товариством, хоча б особистою присутністю на зборах. Або ж іти іншим шляхом — шукати можливості для вигідного продажу акцій. Головне — не сидіти склавши руки, очікуючи з року в рік обіцяних дивідендів...

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

ФОТОФАКТ

На Луганському авіаремонтному заводі розроблено новий пожежний автомобіль **(на знімку).** За допомогою реактивного двигуна, встановленого на машині, швидко гасять великі займання, такі, що трапляються на газових свердловинах.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

СПОЖИВАЧ

Хоч би скільки коштувало, тільки б недорого

ЗАПИТУЙТЕ — ВІДПОВІДАЄМО

Купив на базарі сметану. Прийшовши додому, розкуштував її, а вона з манкою перемішана. Як захистити себе в такому разі?

Сергій ОВСЯНИКОВ.

Чернігівська область.

Хоч як сумно, але споживачі, купуючи продукти, більше уваги приділяють ціні, а не якості. До того ж не думають про те, де вони отоварюються. Так, ринок — це місце, де один продає, а інший купує. Але треба знати, що є ветеринарно-санітарні правила для ринків, якими передбачено: молоко й молочні продукти мають реалізовувати в критих ринках, спеціально обладнаних павільйонах. Такі продукти допускаються до продажу в тому разі, якщо у продавця є особиста медична книжка, довідка про клінічний огляд тварини. Водночас ветеринарна служба ринку після огляду продукції видає етикетку встановленого зразка про доброякісність кожного виду товару — молока, сиру, сметани тощо. Молочні продукти мають продавати у чистому (скляному, алюмінієвому, емальованому) посуді із кришкою, що щільно закривається.

На вашу вимогу продавець повинен дати вам товарний чек, що підтверджує акт купівлі. У цьому чеку зазначається найменування суб'єкта підприємницької діяльності, тобто продавця, назва ринку, номер торговельного місця, найменування продукту, ціна, дата продажу, прізвище продавця та його підпис. Тому, виявивши, що сметана неналежної якості, повертайтеся на ринок — продавець зобов'язаний вам або замінити сметану на якісну, або повернути гроші.

Якщо купили сметану з рук на так званому стихійному ринку, знайте, що обміняти її на якісну чи повернути свої гроші вам не вдасться. Пам'ятайте: торгівлю з автомашин, причепів заборонено! Не женіться за ціною, думайте про якість заради свого здоров'я.

Світлана ВОРОНІНА.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

КОМУНАЛКА

Працюють, як мокре горить

За словами заступника голови облдержадміністрації Анатолія Рибака, влітку борги теплопостачальників області за спожиті енергоносії збільшилися на 16 мільйонів гривень. Загалом комунальники винні газовикам та енергетикам понад 84 мільйони гривень. Це «рекордна» для області цифра. Якщо найближчим часом ситуація не зміниться, жителі Черкащини будуть приречені на існування без гарячої води і тепла.

Мабуть, цього очікують ремонтно-експлуатаційні управління. Адже до роботи в осінньо-зимовий період із 214 котелень умовно відремонтовано 78. Тільки вісім відсотків тепломереж відомчих будинків і 34 відсотки комунального житла підготовлено до зими. А в Черкасах з майже семи кілометрів труб, котрі потребують негайної заміни, зроблено лише 400 метрів. Із 166 поривів ліквідовано 40. Крім того, реструктуризація боргів населення за комунальні послуги ведеться, як мокре горить. «Комунальники й місцеві райдержадміністрації не бажають переійматися цією проблемою», — зауважив Анатолій Рибак.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Опалювальний сезон не за горами

З проханням розв'язати важливу для споживачів теплоенергії проблему до редакції звернулося правління донецького житлово-будівельного кооперативу «Мир-70».

Правління ЖБК минулого літа за рішенням загальних зборів членів кооперативу з метою заощадження коштів встановило в будинку тепломір. Та, як засвідчила практика зими 2002—2003, прилад не виправдав сподівань. Платили за показником великі суми, а температура не перевищувала 18 градусів. Одна з причин у тому, що прилад встановлено на подачні тепла перед елеватором. Це несправедливо, бо тепломір контролює лише температуру води на подачні до елеваторної. Після — температуру не фіксують!? Тому вимірювання неточні.

Гадаємо, що в «Голосі України» у статті «Котельня провокує вибух» від 14 лютого 2003 року цю проблему було висвітлено дуже добре. Тому й звертаємося до вашої газети. Не за горами опалювальний сезон. Питання слід вирішувати на урядовому рівні, адже зацікавлені відомства його ефективно не розв'яжуть.

І. СЕМЕНЕНКО, голова правління ЖБК «Мир-70».

Донецьк.

АФЕРИ

Хліб на «дієті»

Після подорожчання борошна виробники хліба дедалі частіше вдаються до хитрощів: економлять на вазі хлібини або свідомо «плутають» дешевші сорти з дорожчими, заробляючи на цьому. Так, один із Рівненських хлібозаводів відправив у торговельну мережу хліб «Особливий» замість «Сергіївського», паляниця якого на п'ятдесят грамів легша. У такий спосіб, як сказав начальник відділу державної служби боротьби з економічною злочинністю УМВСУ в Рівненській області полковник міліції Іван Юхимчук, лише цього разу незаконно одержано півтисячі гривень прибутку.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

ЗАСТОРОГА

Небезпечні олівці

Працівники Чернівецького обласного управління у справах захисту прав споживачів днями вилучили на ринках міста чимало неякісного дешевого шкільного приладдя переважно китайського виробництва. Серед забороненої продукції — записники та зошити з темного паперу, який не всмоктує чорнило, з кривими полями та горизонтальними лініями різної ширини. Небезпечними для здоров'я дітей визнано модні нині м'які олівці із запахом жувальної гумки. Лабораторні аналізи виявили в них, а також у стильних авторучках, вкритих ворсом... мишʼяк.

Захисники прав споживачів радять батькам купувати канцтовари у торговельних точках, де видають чеки. Лише тоді можна повернути неякісний товар несумлінному продавцеві.

Сергій СУЛИМА.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

ЦІНИ

Середньостатистичний відпочинок — з граблями та сапою

Звечора весело, вранці сумно. Це сказано про Кам'янець-Подільський. За статистикою, тут кожен третій — студент чи учень, а середній вік кам'янчан не перевищує 34 роки. Відпочити є де. «Кафешки» закликають навперебій. У 100-тисячному місті — 118 об'єктів громадського харчування. З них три дитячих, тож там не палять. У решті — хоч сокиру вішай. Щоправда, останнім часом власники турбуються про споживачів, обладнуючи спеціальні кімнати для курців. Серед молоді вважається престижним відвідати кафе з друзями чи відсвяткувати тут ювілей. Отак посидіти кожному коштуватиме 25 гривень. «Крутовато», як для невеликого містечка? Відповідь проста: більшість кам'янчан заробляють копійку за кордоном і пересилають гроші рідним кровинкам. Саме за ці гроші здебільшого й гуляє молодь.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Якщо у вас товстенький гаманець, для відпочинку можна замовити місця на дебаркадері — плавучому ресторані, який курсує Дністром. Тут пропонують оригінальні страви і ще оригінальніші розваги. Як-от підводне полювання. Вартість годинного перебування — 50 гривень. Любителі екстриму можуть скористатися атракціоном «бангі джампінг» і, заплативши з півсотні гривень, стрибнути з мосту заввишки 56 метрів на гумовому канаті. Утім, така екзотика більше приваблює приїжджих. Їм доводиться викладати вже від 30 «зелених».

Кам'янчани, котрі відпочивають у місті, просто гуляючи древніми вулицями, можуть почастувати себе морозивом з ятки, хот-догами чи піцою — сім'ї це стане в червінець. А якщо захочеться повести дітей у фортецю чи інший музей, покатати малечу на каруселях, доведеться залишити в касах ще зо дві десятки. Та особливо охоче школярі відпочивають нині в комп'ютерних ігрових залах. За годину таких розваг батьківська кишеня худне в середньому на три гривні.

За середньої зарплати у 272 гривні сімейні люди на відпочинкові заклади все-таки дивляться лише здалеку. Більшість мешканців запевняють, що вони ніколи не відпочивають. Настає п'ятниця, і вже пополудні місто безлюдніє — всі роз'їжджаються на дачі. «Як вижити без городу?» — запитав один держслужбовець, в якого садовина-городина вся своя. Добре, якщо в селі є батьки, тоді ще й молоко, яйця, курятина чи сало забезпечені. Але заради них доведеться «відпочивати» щотижня з сапою та граблями. Загалом вихідні на селі для родини обходяться в 25—30 гривень. До «кошторису» входять квитки на автобус, три-чотири буханці хліба «для себе та сусідів, які наглядають за хатою», трохи продуктів. Проте навіть такий відпочинок люди, які мають сидячу роботу, вважають щастям. А вершиною блаженства для багатьох може бути звичайна риболовля в безлюдному місці. Задоволення зовсім не дороге, але не кожному вдається вирватися з полону буденних проблем.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Легендарний, гетьманський, а нині жіночий

СВЯТІ МІСЦЯ

Крупицько-Батуринський монастир, що на Чернігівщині, ми залишали з особливим відчуттям. Враження було таке, наче за дві години спілкування з матушкою Дорофеєю перед очима промайнуло десяток століть національної історії, а також історія її долі — особиста, але не менш цікава.

З глибини віків

Крупицько-Батуринський монастир, розташований на лівому березі річки Сейм біля Батурина та села Осич, як припускають історики, існував ще в XI столітті. Хоча достовірних документів, що підтвердили б цю гіпотезу, на сьогодні не збереглося. Відомо лише, що засновано його в пам'ять явлення чудотворного образу Святого Миколая. А назву свою — Крупицький — отримав два століття потому. Як переказує легенда, під час татарської навали під захистом високих мурів монастиря сховалися монахи й мешканці навколишніх сіл. Після довгої облоги їстівні запаси було вичерпано і людям загрожувала смерть від голоду. Але всіх урятувала і наситила крупа, що посипалася просто з неба... Майже чотири століття ця крупа зберігалася на престолі головного храму в срібному ковчежку.

В описі 1636 року зустрічаємо: «...В слободе над озером на горе устроен монастырь, и поставлено две деревянные церкви: во имя Успения Богородицы и во имя Троицы. Около сделан вал земляной и огорожен тыном дубовым колотым, а на воротах колокольня деревянная рубленая».

Години слави...

Піднесення Батуринського монастиря почалося в середині XVII століття, коли Батурин став гетьманською столицею. В 1680 році на гроші генерального судді Івана Домонтовича було побудовано головну цегляну п'ятибанну церкву у візантійському стилі, названу на честь Святого Миколая Чудотворця. Авторство будівлі приписується знаменитому архітекторові й військовому інженерові тих часів Адамові Зерникову. В масивному підземеллі собору зберігалися основні цінності монастиря та був розташований некрополь, де ховали членів родин козацької старшини. Історики свідчать, що тут упокоїлися також дружина й діти гетьмана Івана Мазепи.

«Набожные казаки жертвовали излюбленному качеством монастырю богатства, добытые на войне, делали щедрые вклады из своих сокровищ, добытых у турок и ляхов». У роки свого розквіту монастир являв собою великий промислово-господарський комплекс.

Але найбільшою принадою для освічених діячів епохи Бароко була монастирська бібліотека. На кінець XIX століття після численних історичних пограбувань і руйнацій, що випали на долю монастиря, у ній налічувалося понад 400 книг. Серед них — знаменита Острозька біблія Івана Федорова (1581 рік).

Для церковної еліти вважалося за велику честь послужити тут ігуменом. Один із найвідоміших ігуменів — Дмитро Ростовський, автор 12-томної праці «Житіє святих». Служило тут також багато інших святих подвижників.

...і лихоліття

У 1708 році російські війська на чолі з Меншиковим зруйнували Батурин, а унікальну святиню перетворили на купу цеглин. Духовенство, яке підтримувало Мазепу, було відправлене до Соловецького монастиря.

Лише через десятиліття обитель почали відбудовувати. Але не встигла вона піднятися з руїн, як Катерина II своїм указом вилучила значну частину угідь на користь держскарбниці імперії...

Після революції тут розміщувалися дитячий притулок і школа. Пережили монастирські стіни й шквал вогню німецьких окупантів.

Але час, негода і люди не пощадили ці мури. Собор, некрополь, ікони і майже всю унікальну бібліотеку було знищено...

Відродження

Нині Крупицько-Батуринський монастир відроджується. Втретє, по 80 роках небуття.

Після того, як у травні 1999 року будівлю було визнано аварійною й небезпечною для школярів (дах протікав, шифер зсунувся), школу було перенесено, а територію — передано церкві.

Уже 29 жовтня сюди приїхали перші дві монахині — Дорофея та Афанасія: сестри по церкві, мати і донька в миру. Мешканці навколишніх сіл радо допомагали в господарчих справах, перетворили величезні дерева, що росли навколо храмів, на паливо. Вони й зібрали для новоприбулих п'ять возів їжі: картоплю, овочі, консервацію.

Нині до чорниць приєдналися три послушниці. Тепер їх п'ятеро. І вони гуртом опановують два з половиною гектари угідь монастиря. В планах — відновлення дзвіниці, Спасо-Преображенської церкви, огорожі. А також усипальниці: необхідно впорядкувати розорені й сплюндровані могили. Археологам, яких запросили відшукати могили й відновити межі зруйнованого храму, довелося копали дуже глибоко — до шести метрів. Бо — важко уявити — на глибині чотирьох метрів була вибрана вся цегла.

Дорога до раю

Про все це розповіла нам матушка Дорофея. Пісенним, оксамитовим голосом розказала і про свій шлях до монастиря. Нині найбільше за все вона жалкує, що, незважаючи на невпинний потяг душі до православ'я змалечку, у віру прийшла надто пізно, близько півтора десятків років тому. Родом вона з Одещини. З 22 років відвідувала Грецьку церкву по вулиці Карла Маркса в Одесі (дивне поєднання, чи не так?). Слухала, але мало що розуміла. Лише після того, як прочитала Євангеліє, все зрозуміла й прийняла. В миру вона була математиком за освітою, працювала програмістом. Старанній і розумній співробітниці НДІ «світила кандидатська»... Але життєва дорога круто завернула спочатку до роботи в одному з Одеських храмів, а згодом і до «монастиря на острові». І матушка Дорофея щаслива цим.

Поряд із матір'ю-сестрою служить її дочка Афанасія. В монастир вона постриглася навіть раніше за матір, полишивши задля цього інститут на четвертому курсі.

При монастирі велике господарство: рибний ставок, 200 курей, корови. І попервах було дуже важко. Але місце це так сподобалося обом відразу, як приїхали сюди, що, не зговорюючись, обидві сказали, наче видихнули: «Приїхали додому».

* * *

На згадку про це святе місце в кожного з нас залишився невеличкий папірець зі словами молитви «Не нам, Господи, не нам, но імені Твоєму». Монахині монастиря називають його «цеглинкою» і за кожну куплену парафіянами планують придбати справжню цеглу. Щоб згодом відбудувати головний храм обителі.

Такі самі папірці-«цеглинки» з іменами доброчинців у спеціальній капсулі буде вмуровано в фундамент відродженої будови. Щоб нащадки побачили, зусилля скількох людей вкладено в побудову цього храму.

Юлія ПОТАПЕНКО,
Наталя ЯРЕМЕНКО.

Маленькі шпильки псують велике торжество

Ця історія сталася насправді. Я навмисне не вказую назву турагентства (антиреклама — теж реклама). Сподіваюся, мій досвід допоможе іншим уникнути подібних помилок.

Скільки разів попереджали «економних»: «Скупий платить двічі»! Ось і я спокусився на заманливу своєю дешевизною пропозицію від однієї київської турфірми провести кілька днів у Кракові.

За 79 у. о. + 100 грн. обіцяли: проїзд автобусом євроклассу, проживання в двозірковому готелі з харчуванням, екскурсії, страховку. А мила дівчина-менеджер, чесно дивлячись мені в очі, обіцяла місця в середині комфортабельного автобуса, вечерю в день приїзду і гарний настрій на весь час поїздки. (Скажу одразу: ні першого, ні другого, ні третього ми не мали.)

Я, звісно, розумів, що за такі гроші на особливий комфорт розраховувати не варто. Але навіщо продавати місця на останні крісла в автобусі, які не відкидаються назад, та ще й називати це проїздом євроклассу?

Ми простояли п'ять годин уночі на кордоні, тоді як автобуси з досвідченішими супроводжуючими проїжджали повз паспортний контроль, а пасажири навіть не виходили з салону до бар'єра з прикордонником.

Навіщо зупинятися на шляху біля дорогого ресторану, в якому лише одна кабінка туалету? Де одразу вишикувалася на цілу годину черга бажаючих.

Навіщо обіцяти екскурсію до королівського замку Вавеля, який у неділю (день приїзду) зачиняється о 15.00 (ми аж ніяк не встигали), а в понеділок він вихідний?

Навіщо у вівторок піднімати всіх о шостій ранку, щоб нібито встигнути на 13-ту годину на екскурсію в замок Потоцьких у Ланцуті, тоді як екскурсоводу повідомили, що він має підійти о 14.30?

І ще. З нами мала їхати одна сім'я, але дружина за п'ять днів до поїздки захворіла, і чоловік сам з дітьми їхати не ризикнув. Їм повідомили, що вони втрачають усі 100 відсотків заплачених грошей. Хоча останнього дня — жест «доброї волі» — їм повернули 20 відсотків від кожної путівки. В автобусі на їхніх місцях опинилися інші люди, котрим продали їх «гарячі» путівки за 50 відсотків вартості. При цьому в агентстві також клялися, що місця в середині салону. Всюди обман!

Звичайно, ці запитання риторичні... Тому що всі ми люди. Всі хочемо заплатити менше, а отримати більше.

Олександр ЧЕМЕРИС.

Київ.

Р. S. А знаєте, що мене вразило в Кракові над усе? Відсутність бродячих собак на вулицях. А бомжі якщо і зустрічаються, то вдягнуті досить пристойно — не гірше викладача вітчизняного вузу, котрий починає спиватися і якого вже залишила дружина, але вигляд він має ще непоганий.

Фото Костянтина КОВПАКА.

Мешканці Кракова на центральній площі

ФОТОПОГЛЯД

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Господиня великого дому

Перебуваючи на лікуванні у Хмельницькому обласному госпіталі інвалідів Великої Вітчизняної війни, я відчула не лише сердечну турботу, а й тепло рідного дому. Медперсонал щиро піклується про хворих. У госпіталі «латають» не лише здоров'я ветеранів, а й їхні душі.

Тут усе продумано до дрібниць. До воріт закладу кожні 30 хвилин під'їжджають автобуси. Працюють бібліотека, перукарня, магазин, аптека, кабіни міжміських переговорів. У холах усіх відділень є телевізори.

Начальник госпіталю Людмила Пинчук — керівник від Бога. А 300 співробітників — це однодумці Людмили Михайлівни. Разом вони дбають про хворих людей, багатьом з яких украй потрібні затишок, увага, ласка, милосердя — чого, на превеликий жаль, немає в деяких сім'ях. Постійно тут лікуються 400 хворих інвалідів війни, воїнів-«афганців», удів.

Галина ПРИСТУПА,
учасник Великої Вітчизняної війни.

ЦЕ ЦІКАВО!

Кіт і цуценя

У житті іноді трапляються речі дивні, навіть неймовірні, цікаві та повчальні.

Якось мій товариш їхав велосипедом повз одне з підприємств на околиці Білгорода-Дністровського. Зазвичай при таких підприємствах живуть кільканадцять собак. Люди їх там підгодовують. Одна жаліслива пані викинула з пакета залишки їжі, щоб собаки поласували. Та й пішла собі. Сюди одразу нагодилося невеличке цуценятко і почало жадібно їсти. Та недовго, бо підбіг чималенький пес, безцеремонно відігнав цуценя й сам узявся за їжу. Та раптом звідкись з'явився сірий котище і з майже метрової відстані стрибнув на голову пса й глибоко увігнав свої пазурі йому в писок. Пес замотав головою, проте кіт відскочив на безпечну відстань. Потім знову — собацюрі на голову, кігтями в писок і на безпечну відстань. Після третього разу пес побіг геть, боязко озираючись. Тільки-но маленьке цуценятко почало їсти, як його відігнали знову собаки. Кіт їх так само відігнав, а потім сів неподалік, під бетонною огорожею, і спостерігав, як цуценятко їло. А старші собаки сиділи, не наважуючися підійти.

Правда, дивна історія? Не своїх же кошенят захищав цей справедливий кіт. А чи всі ми, люди, готові стати на захист слабкого, малого, як той славний кіт? І чи багато з нас з такою хоробрістю кинеться на сильнішого противника, як той відчайдушний кіт, для якого принципи добра і справедливості — то не пусті поняття... Отака історія.

Павло БІЛОУСЕНКО.

Білгород-Дністровський Одеської області.

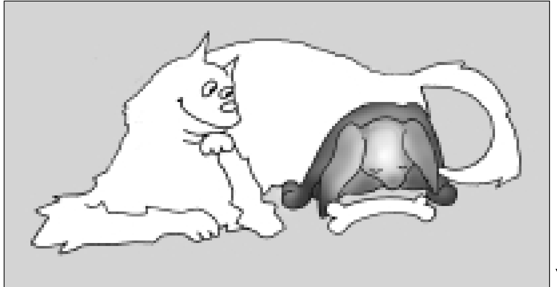

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Проблеми села — турбота

АКЦЕНТИ

Михайло ЗУБЕЦЬ

Володимир ЮРЧИШИН

Тему нещодавніх загальних зборів Української академії аграрних наук визначила надзвичайна ситуація, що склалася в сільському господарстві країни. Подібний сільськогосподарський рік в Україні спостерігався лише у 1928-му, коли було пересіяно майже 85 відсотків озимих. З посіяних минулої осені 8 млн. га зернових дожили до нинішнього літа 2,9 млн. га (36 відсотків). До того ж посіви, які перезимували, через несприятливі весняні погодні умови в більшості районів, за винятком західного регіону, дали низький врожай зерна — 7—8 ц/га. Засуха і відсутність опадів позначилися і на ярих культурах. Тому можна сказати: зернова проблема сьогодні стала ще й політичною.

Домінують дестабілізаційні процеси

Цьогорічна посуха ще більше загострила складну проблему розвитку агропромислової сфери економіки, передусім її серцевини — сільського господарства. Усі побачили, наскільки ми залежні від періодично повторюваних несприятливих і навіть загрозливих природно-кліматичних впливів. Погода мовби віддзеркалила недосконалість державного регулювання здійснюваних в Україні аграрних відносин. Тож хотілося б сподіватися, що вона допоможе нам істотніше і грамотніше турбуватися про продовольчу безпеку країни, краще дбати про долю селянина-годувальника.

Після здобуття країною незалежності над вітчизняною аграрною галуззю весь час домінували руйнівні, дестабілізаційні процеси, які значно переважали над відтворювальними. Внаслідок цього динаміка розвитку галузі стрімко опускалася до рівня, загрозливого не лише для неї, а й для країни в цілому.

Глибокі суспільно-політичні перетворення на початкових етапах здебільшого супроводжуються соціально-економічними втратами. Але становище, до якого доведено сільське господарство в Україні, поглиблювалося і тим, що галузь набувала приватної форми власності, до якої десятиліттями у кількох поколінь виховувалося винятково негативне ставлення.

Усі ми родом з... колгоспно-радгоспної системи

До раптових змін у сільському господарстві не було готове суспільство, виховане на комуністичних ідеях — селяни, науковці, урядовці. Вчені-аграрії, а особливо економісти і не намагалися пристосувати чи перелицювати теоретичні розробки про колгоспно-радгоспний лад до господарювання в умовах ринкових відносин.

Відсутність теоретичних соціально-економічних розробок (а їх і не могло бути в комуністичній системі), брак досвіду зарубіжних країн, який досі дозувався жорсткою цензурою, кадровий хаос на рівні державного управління, а головне — непідготовленість селян та відсутність у країні фінансових і матеріальних ресурсів — ось що стало причиною розорення українського села. Все було нове і незвичне, здійснювалося швидко і навмання, тому і маємо такі невтішні результати.

Треба визнати також, що нинішні проблеми аграріїв народжені не тільки сучасними прогріхами, а й похибками минулих літ. До 1991 року, як відомо, були деякі позитивні моменти в діяльності АПК. Ми цього не відкидаємо, але не можемо забувати й іншого: сільське господарство розвивалося екстенсивно, а левова частина коштів, як і значні трудові ресурси з сільського господарства, спрямовувалися на розвиток промисловості. І найголовніше — ми мали недосконалу техніку, якої ще й бракувало, а її низький рівень і сьогодні дає негативні результати.

Можливо, саме тому великомасштабне і глибоке реформування аграрних відносин не виправдало сподівань щодо очікуваної результативності в соціально-економічному становищі селян. Тому і маємо діаметрально протилежне: за рівнем розвитку найважливішої для держави галузі Україна відкинута на десятиліття назад, а за деякими показниками — навіть до початку минулого століття. Село опинилося в глибокому соціально-економічному занепаді, а його трударі — в давно небачених злиднях. Нинішнє становище хлібороба-годувальника країни можна порівняти хіба що з періодом громадянської війни та 1932—1933 роками, а також із післявоєнним періодом, особливо 1947 роком.

Сьогодення — віддзеркалення минулого

На початку земельної реформи сільське господарство України хоч і відставало від рівня багатьох країн світу, однак у масштабах колишнього Союзу, а також країн соціалістичної співдружності, займало аж ніяк не останнє місце. З огляду на це, варто розставити акценти стосовно соціально-економічних наслідків аграрної реформи. Донедавна вважалося (а дехто й тепер дотримується такої думки), що першопричиною занепаду сільськогосподарської галузі була аграрна криза. Однак відомо, що вона не могла з'явитися сама по собі, на голому місці. Це — рудименти недоліків минулого, ускладнених у процесі реформування АПК. Особливо руйнівними виявилися, на наш погляд, недосконалість організації і механізмів здійснення реформ.

Визнання чи заперечення цих причинно-наслідкових зв'язків у розвитку сільського господарства може стати визначальним у його подальшому розвитку. У першому випадку воно прискорить подолання глибоких і довгодіючих наслідків, що нагромадилися в минулому і за останні роки, та стане основою переходу до вмілого і ефективного використання хоча б того, що залишилося від великого соціального і природного потенціалу. Йдеться передусім про великі сільськогосподарські підприємства, які зберегли свою цілісність, мають підтримку працівників і населення, на чиїх паях функціонують ці господарства.

За залишковим принципом

Зберігся величезний науковий потенціал в аграрному секторі економіки, який можна залучити і використати за належної підтримки держави. **Офіційна влада дедалі більше визнає, що залишковий принцип забезпечення фінансовими і матеріальними ресурсами застосовується не тільки до сільського господарства, а й до аграрної науки.** Доки діятиме такий принцип, подолання деструктивних гальмівних процесів у розвитку не тільки сільського господарства, а й економіки країни в цілому, може розтягтися на багато років.

Треба критично оцінити усе неприйнятне і навіть шкідливе, яке мало місце у сільському господарстві до 1991 року: наша галузь розвивалася переважно екстенсивно, ще й на застарілих технологіях, а тому врожайність культур, продуктивність тваринництва і ефективність виробництва були низькі порівняно з розвиненими країнами; на полях і фермах переважала виснажлива ручна праця, яка давала низьку продуктивність. Наприклад, за 1981—1985 роки план виробництва в рослинництві не було виконано з усіх основних видів продукції (зерно, цукровий буряк, соняшник, льоноволокно, картопля, овочі, плоди і ягоди, виноград, хміль); у тваринництві, за винятком яєць, також не виконано план з усіх основних видів продукції (худоба і птиця у живій вазі, м'ясо у забійній вазі, молоко, вовна).

Основними причинами в рослинництві були низький рівень забезпечення технікою: тракторами — на 75 відсотків, зернозбиральними комбайнами — на 68—75, вантажними автомобілями — на 67—70, мінеральними добривами — на 64, засобами захисту рослин — на 50 відсотків. Понад 1 млн. га (8 відсотків) засівався не районованими сортами зернових культур; бракувало й високоврожайних сортів і гібридів. У тваринництві переважав низький рівень забезпечення кормами (на одну тварину, наприклад, витрачалося 27,2 ц кормових одиниць проти передбачених 28,1).

У 1986—1990 роках потреба в машинах для внесення органічних добрив, засобів хімізації і обробки посівів задовольнялася на 37—51, забезпечення тваринництва зернофуражем не перевищувало 50—60 відсотків. Таке матеріальне забезпечення має місце і тепер, але у ще гіршому співвідношенні.

Дамоклів меч відставання

В останній третині 90-х років минулого століття сільське господарство України за темпами розвитку, виробництвом продукції з одиниці площі і на одного зайнятого в галузі та за деякими іншими показниками дедалі більше відставало навіть від Білоруської і Прибалтійських, а частково і Молдавської тодішніх союзних республік. Виробляючи чверть загального виробництва продукції сільського господарства в Союзі РСР, Україна одержувала з централізованих фондів у розрахунку на одиницю земельної площі менше фінансових, технічних, матеріальних та інших ресурсів, ніж інші республіки.

Не можна забувати і надзвичайно велику екологічну шкоду, завдану нашому сільському господарству тоді, коли змушували розорювати віками сформовані і необхідні природі й селянину луки та пасовища, втрати яких вважаються незворотними.

Варто сказати, що **потреба у реформуванні соціально-економічних відносин на селі була визнана ще за радянських часів. Реформ потребувало сільське господарство і селяни. Передовим господарствам, передусім колгоспам, де набували розвитку прогресивні процеси і явища, було в тодішній системі тісно.** Вони вимагали більшого не лише виробничого, а й соціального та політичного простору.

Потребу в цьому найповніше відчували насамперед керівники економічно розвинених колгоспів і радгоспів, які і в ринкових відносинах непогано розвиваються. Отже, реформи рано чи пізно мали відбутися. Такого висновку наші керівники дійшли ще коли Україна була у складі Союзу РСР. Згадаймо лишень прийняту 1990 року постанову Верховної Ради Української РСР «Про земельну реформу», яку після 1991 року було доповнено реформами майнових відносин власності та організаційно-правовою реструктуризацією сільськогосподарських підприємств.

Шлях з вибоїнами

Проте трапилося так, що цей об'єктивний процес у країні було зіпсовано неприпустимо низьким рівнем соціально-економічної результативності аграрної і земельної реформ. І помилково тут шукати безпосередній зв'язок між здобутою незалежністю і сучасним станом сільського господарства, як і економіки загалом. Хоча б тому, що набуття державою і суспільством незалежності — це об'єктивне явище, в якому втілилася віковічна мрія про вільний розвиток нації у вільній країні. А в основі знедоленості селян — не що інше як велика сукупність чинників, котрі не просто обмежують, а стоять на заваді ефективного використання соціально-економічного потенціалу політичної незалежності країни.

Із-поміж багатьох чинників, що гальмують наш поступ уперед у цій важливій галузі країни, виділимо найголовніші. Якщо земельна реформа, як одна зі складових аграрної реформи, навіть без визначення її мети і завдань все-таки була офіційно задекларована, то аграрна реформа так і залишиться непроголошеною. **Досі у країні так і не з'явилася жодна політична сила, яка узяла б на себе відповідальність за проведення на належному рівні аграрної і земельної реформ та аграрної політики в цілому, а також визначила очікуваний соціально-економічний результат від їх упровадження.** І третій найважливіший момент: у країні ще не прийнято з цього приводу жодного закону, який визначав би таку силу й окреслив її діяльність.

До великих недоліків і втрат призвело те, що під час здійснення цих реформ на узбіччі опинилися соціальні аспекти розвитку галузі і села, які не були визначені пріоритетними від самого початку і нині залишаються другорядними. Необдумані реформи спричинили соціально-економічний занепад сіл і вражаючу знедоленість переважної частини селян й усіх, хто живе та працює у селі. Вони спричинили незворотні втрати сільського населення; процес скорочення демографічно-відтворювального потенціалу сільських поселень, вирішення чого належить до найскладніших проблем у розвитку кожного суспільства, невпинно зростає.

■ ■ ■

Офіційна влада дедалі більше визнає, що залишковий принцип забезпечення фінансовими і матеріальними ресурсами застосовується не тільки до сільського господарства, а й до аграрної науки.

■

Реформи, немов броунівський рух

Неможливо також оминути величезні втрати, яких зазнали аграрні реформування від вкрай низького рівня матеріального забезпечення, від того, що не було конкретно визначено відповідальних за проведення аграрної і земельної реформ на всіх рівнях, особливо місцевому. З цих та інших причин замість того, щоб стати системними, реформи у багатьох випадках розвивалися подібно соціально-броунівському руху. І насамперед через відсутність глибокого моніторингу аграрних реформувань та аналіз їх результатів. Адже зміна форми власності на землю — така велика, важлива і неоднозначна проблема, що справжню оцінку її з максимальним наближенням до істини можуть дати лише час та історія. Ми тільки тепер, наприклад, можемо оцінити завдану селу шкоду в період колективізації та насильницького, примусового вступу селян до колгоспів з худобою і реманентом.

Вихід із ситуації, що склалася, вбачається у виборі нетрадиційної для нашої країни, глибоко наукової аграрної політики, котра концептуально відповідала б новітнім аспектам вітчизняних і світових тенденцій. Критерій вибору аграрної політики — побудова суто української моделі стратегічного розвитку галузі. Її загальні принципи: зі світового досвіду відбирати найприйнятніше для вітчизняних умов; постійно орієнтуватися на позитивний результат; враховувати національну особливість українського хліборобства; використовувати на практиці риси колективізму, вихова-

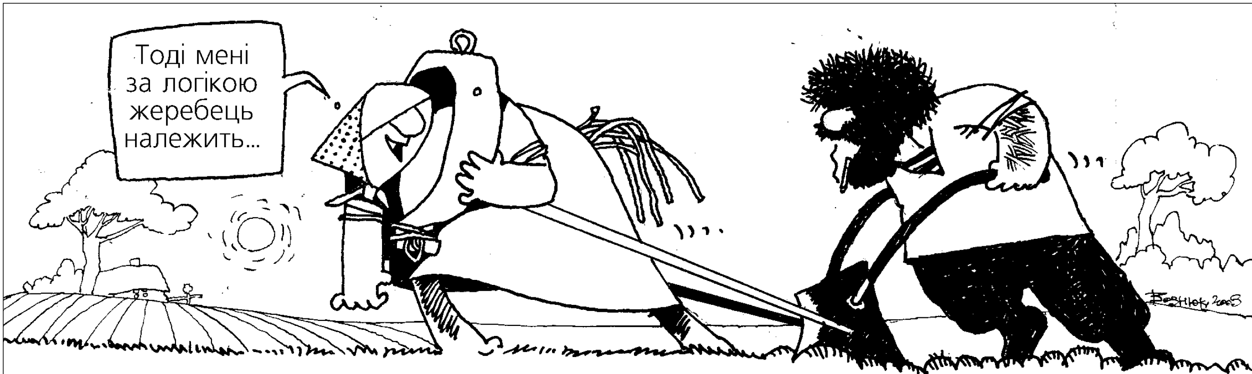

Мал. Василя ВОЗНЮКА.

держави

ні у нашого селянина упродовж минулих десятиліть.

Розв'язання цього завдання можливе за умов урахування розробок новітньої аграрної політики. Визначальні, на нашу думку, такі.

Пріоритети справжні, а не віртуальні

Пріоритетне визнання у системі аграрних відносин потреб селянства, його соціальних та економічних інтересів. **Інтереси держави мають бути похідними від першочергового задоволення інтересів села і його мешканців, оскільки суто державні агропродовольчі інтереси влада зможе забезпечити лише через них.** Соціальні потреби села влада не повинна розглядати і вирішувати по-старому — за залишковим принципом. Село і всіх його мешканців треба назавжди вивести зі стану безнадії, постійного страху за майбутнє. Далі так жити за залишковим принципом споживання фінансових і матеріальних ресурсів воно не може.

Держава, формуючи аграрну політику, має планувати не лише соціально-економічне, а й суспільно-політичне майбутнє села з одночасним визначенням шляхів, напрямів, етапів і концептуальних механізмів його забезпечення. Без глибокого, добре усвідомленого передбачення того, яким суспільство, селяни і держава в особі її владних структур хочуть бачити подальший розвиток села на найближчу середньострокову і стратегічну перспективу, вона не зможе забезпечити його майбутнє з точки зору національних інтересів.

Найважливіша складова у розв'язанні цієї проблеми — реальне визнання сільського господарства базовою галуззю економіки країни, після чого необхідно регулювати і забезпечувати її потреби. Крім того, процес відродження села має бути захищеним такою макроекономічною політикою, що унеможливлювала б явища, подібні до тих, які в минулому і тепер супроводжують сільське господарство.

Підвищення стратегічної спрямованості аграрної політики. Адже відомо, що цілеспрямований і чіткий погляд у майбутнє завжди сприяє успішному розв'язанню найважливіших і найскладніших проблем. Це цілком підтверджується сучасною практикою в аграрному секторі економіки. Зокрема, відсутність всебічно відпрацьованої і схваленої аграрної політики спричинила ситуацію, з якої не скоро вийдемо. Для ілюстрації варто згадати хоча б те, як розв'язували у нас в минулому великомасштабні завдання на основі річних і п'ятирічних планів, загальнодержавних програм тощо.

Надання новій аграрній політиці поступальної інноваційної сутності, що є складовою аналогічної моделі розвитку всієї країни. А це передбачає переведення галузей економіки на дещо вищий технологічний рівень розвитку на основі мобілізації інноваційних стимулів.

Пліч-о-пліч з агронаукою

Запорука розв'язання цієї проблеми в аграрній галузі, окрім іншого, — збереження в ній високого наукового потенціалу і досягнень науково-технологічного рівня. Саме це і повинно стати пріоритетною умовою забезпечення в ній великомасштабної інноваційної та інвестиційної діяльності. В агропромисловому комплексі вона одержала прискорення на основі узгоджених дій між Мінагрополітики та УААН. З-поміж них концептуальними є такі: формування та розвиток інноваційних структур АПК, в тому числі інноваційних центрів, венчурних операторів, технопарків і технополісів; сприяння створенню високоефективного ринку інтелектуальних технологій АПК, захисту об'єктів інтелектуальної власності, випуску наукоємної продукції, відпрацюванню механізмів запровадження інновацій у виробництві; створення і перехід на інноваційну модель розвитку з використанням спеціального режиму технологічних парків у насінництві та племінній справі з використанням відповідних науково-прикладних надбань в інших галузях знань і практики тощо.

■ ■ ■

Долати занепад можна лише з належною нормативно-правовою базою. Однією з її найважливіших складових міг би стати закон України «Про відродження аграрного сектору економіки» або інший подібний законодавчий акт, де були б чітко сформульовані положення стосовно фінансово-матеріального забезпечення галузі.

■

Підвищити відповідальність за аграрну політику і державне управління галуззю. **Назавжди у минуле має відійти практика, за якої управлінські структури усіх рівнів, користуючись правом, перекладають обов'язки за прийняті рішення на підлеглі структури, тому практично уникають відповідальності.** Сучасна практика дає підстави для важливого висновку: у системі управління сільським господарством відповідальність перебуває у рудиментарному стані. Останній і став основною причиною жалюгідного становища сільського господарства. І в минулому, і нині.

Дорога манівцями

Формування аграрної політики на засадах системної її реалізації. Це означає, що в управлінні аграрним сектором економіки необхідно перейти від формально проголошуваної комплексності до реальної системності. Останнє означає, що елементи, взаємозв'язки і взаємовідносини мають бути побудовані так, щоб вони відповідали вимогам внутрішньосутнісного наповнення системи, були достатньо опрацьовані в науково-прикладному відношенні, узгоджено виконували в системі чітко визначену для кожного з них функцію і якомога повніше проявляли свій потенціал щодо ефективного одержання визначеного наперед кінцевого результату роботи системи. А ще — врахування в державному управлінні аграрною політикою відносної рівності всіх основних чинників її ефективного функціонування.

Фото Миколи ЯКИМЕНКА.

Важливість такої постановки і практичного втілення проблеми зумовлюється тим, що потрібного кінцевого результату можна досягти лише за умови взаємодії сукупних чинників виробництва — соціальних, фінансових, матеріальних, організаційно-управлінських тощо. Безпідставно очікувати успіху від зосередження уваги на окремих чинниках чи їх споріднених групах за недооцінки інших моментів, як часто буває в сучасних умовах.

Підвищення соціально-економічних результатів аграрних відносин. Неоднозначність оцінок цих відносин зумовлена передусім їх низькими результатами. Подолання такої негативної тенденції набуває найважливішого значення для новітньої аграрної політики, її визначальної складової. Нова політика має вирішити кілька найважливіших завдань: надійно закріпити і далі розвивати позитивні набання в усіх без винятку складових аграрних відносин — земельних, майнових, організаційних тощо; створити передумови для реалізації цих надбань виробниками усіх форм власності, які забезпечували б прискорення процесів становлення; сприяти утвердженню на селі приватного сектору, середніх власників і господарів, забезпечуючи до того ж їх соціальну захищеність; вивести на значно вищий соціальний, організаційний та економічний рівень орендні відносини. Останні, крім іншого, розглядати як відносини взаємозацікавленого соціального партнерства.

Поступово орієнтувати аграрну політику на подолання соціально-економічного занепаду сільськогосподарської галузі й концентрувати для цього значні фінансово-матеріальні ресурси. **Долати занепад можна лише з належною нормативно-правовою базою. Однією з її найважливіших складових міг би стати закон України «Про відродження аграрного сектору економіки» або інший подібний законодавчий акт, де були б чітко сформульовані положення стосовно фінансово-матеріального забезпечення галузі.**

Місце і роль аграрної науки в формуванні і здійсненні новітньої галузевої політики переоцінити важко. Але як тоді розцінити зменшення забезпечення фундаментальної аграрної науки фінансово-матеріальними ресурсами? Про це, зокрема, досить грунтовно йшлося на нещодавніх загальних зборах Української академії аграрних наук. Вчені змушені були прийняти звернення до уряду про виправлення такого скрутного становища.

Варто відзначити, що навіть у цих складних умовах ученим вдалося одержати вагомі результати, що збагачують науку і практику. Науковці опрацювали, зокрема, більшість чинних нормативно-правових актів і організаційно-методичних рекомендацій стосовно земельної і аграрної реформ. Над цими проблемами і нині працює Інститут аграрної економіки УААН. Проте на практиці наукові розробки не завжди ефективно використовують, що негативно відбивається на результатах аграрних реформувань.

Відрадно, що вченим удалося відстояти свою позицію щодо неприпустимості будівництва у наймальовничіших місцях і на родючих землях сумнівних агромісг; науковці рішуче виступили проти шкідливої ідеї стосовно переваг вирощування сільськогосподарських культур на дрібноконтурних ділянках, що орієнтувало на розпорошення великих земельних масивів; більшість вчених були одностайні щодо збереження земельної, майнової та виробничо-господарської цілісності великих сільськогосподарських підприємств і невиправданості їх перетворення на дрібні агроформування. Вчені також проти поспішного включення сільськогосподарських підприємств у ринковий обіг без опрацювання надійної нормативно-правової бази і відповідної інфраструктури.

Не всі прислухаються до порад

На жаль, доводиться констатувати, що в багатьох випадках наука безсила через несприйняття управлінцями та господарниками різних рівнів і форм власності обгрунтованих рекомендацій. Це стосується таких питань, як паювання земельних угідь, внесення до пайового земельного фонду примусово розораних свого часу лук і пасовищ, розміру орендної плати на надто низькому («жебрацькому») рівні, який набагато менший, ніж у світовій практиці. Поза увагою залишалася чітка позиція видатного вітчизняного економіста академіка Івана Іларіоновича Лукінова, до наукових поглядів якого прислухається світова економічна спільнота, про потребу оцінки здійснюваних реформ за критерієм зростання реального ефекту.

Проблеми формування нової аграрної політики викладеним вище не вичерпуються. Їх набагато більше, усі вони багатоаспектні і складні. Тому науковці-аграрії вважають своїм обов'язком і надалі так працювати, щоб допомагати законодавчій і виконавчій владі долати складні проблеми нашого села.

Михайло ЗУБЕЦЬ,
народний депутат України, академік УААН.
Володимир ЮРЧИШИН,
академік УААН.

АКТУАЛЬНО

Влада має право, а аграрії — хліб

Визначаючи перспективу сільськогосподарського року на початку 2003-го, керівники області обіцяли, що з продовольчим зерном у регіону проблем не буде.

Таку впевненість у майбутньому успіхові критиці піддати важко, оскільки в принципі вона була цілком виправдана. Торік, наприклад, аграрії Луганщини отримали порівняно високий урожай і заклали добру базу майбутньому, виконавши весь необхідний комплекс робіт з обробки і підготовки грунту. Було розв'язано й проблеми забезпеченості пально-мастильними матеріалами, опановано нові технології. Одне слово, все свідчило про те, що область має бути з хлібом... якщо погода не підведе. А вона сплутала всі карти. Згадавши, в якому скрутному становищі опинилися сільгоспвиробники, коли ранні морози згубили озиму пшеницю, особливо в північних районах області, можна було б до обіцянок влади й не повертатися. Зрозуміти ситуацію. Але керівники регіону самі нагадали про власну заяву, зроблену на початку року: ми обіцяли, що область забезпечить свої потреби у продовольчому зерні на нинішній рік. Так і буде.

Щоб прогодувати себе, Луганщині треба трохи більш як 270 тис. тонн пшениці, а її вже намолочено 200 тис. тонн. Збирання врожаю триває. Темпи збиральних робіт — 14 тис. тонн збіжжя на добу, а середня врожайність — до 16 центнерів з гектара. 50 відсотків зібраного врожаю вже закладено у засіки. 9 тис. тонн лежать на складах підприємства «Луганськмлин», 29 тис. тонн — на елеваторах. Стосовно посівного матеріалу, то його в області вже забагато, тож можна поділитися і з сусідніми регіонами.

Як зізнався заступник голови облдержадміністрації Юрій Махортов, керівництво області лише нинішнього року реально оцінило значущість і можливість ринку зерна. Товарно-сировинна біржа, створена в області, стала головним фігурантом ринкових відносин. Політика спрямована на те, щоб зібраний врожай залишився в наших засіках і годував наше населення, а не йшов з області «партизанськими стежками». Між обласною, місцевою владою і сільгоспвиробниками укладено регіональну угоду про закупівлю продовольчого зерна до обласного резерву і формування закупівельних цін. За домовленістю, пропонована селянам закупівельна ціна нині становить 700—750 грн. за тонну. Сільгоспвиробників зобов'язали насамперед продавати своє зерно до обласного резерву, а потім вже за бажання і можливості — за межі Луганщини. До того ж вони мають декларувати все насіння і товарне зерно в інспекції якості і формування ресурсів сільськогосподарської продукції. Вивезення зерна за межі області може відбуватися лише за наявності документа, який підтверджує його закупівлю на біржовому ринку. А елеватори і хлібоприймальні пункти оформляють документи про право власності на зерно лише на підставі біржового контракту. Регіональну політику спрямовано на те, щоб на обліку був кожен кілограм зерна врожаю-2003. Це допоможе уникнути невиправданого вивезення збіжжя за межі регіону і втримати роздрібні ціни на хліб на сьогоднішньому рівні.

— Влада має моральне право просити селян піти назустріч, оскільки не раз кредитувала аграріїв у важкі хвилини, — каже Юрій Махортов.

До речі, кредитування сільгоспвиробників з боку банківських установ нинішнього року дещо зменшилося. Однак, як пояснює голова правління Луганського «Укркомунбанку» Едуард Лозовський, це не пов'язано зі скупістю банкірів. Зниження фінансової підтримки насамперед пояснюється тим, що на селі з'являється реальний власник, який вправно розпоряджається власним капіталом і вже отримує прибуток. Торік, наприклад, «Укркомунбанк» надав аграріям 30 млн. грн. кредиту, а нинішнього — на 10 млн. грн. менше.

Допомогу сільгоспвиробникам надають і за такою схемою. Їм запропоновано здати зерно на елеватор і під заставу взяти в банку кредит для закладання нового врожаю під 12 відсотків річних. Через півроку, виплативши кредит, господарство може забрати своє зерно і продати його за встановленими на той час цінами або цим зерном розрахуватися з банком. Жодної тяганини з отриманням кредиту не буде, обіцяє Лозовський. На кожному елеваторі області вже працює представник банку і всі питання розв'язуються на місці.

Такий проект для цього закладу має скоріше соціальний характер, ніж економічний. Адже відсоткова ставка невелика, але ступінь ризику високий. Та, як то кажуть, шкурка вичинки варта, оскільки, окрім іншого, запропонований варіант багато в чому допоможе розв'язати проблему з «чорною» готівкою. Маємо визнати, що вигідне кредитування стало можливим ще завдяки тому, що в область прийшли інвестиції у фінансовий сектор з боку болгарської компанії «Компакт-Холдинг».

Запевняння влади про те, що область буде з хлібом, трохи зменшили ажіотаж на продовольчому ринку. Населення заспокоїлося: ціни на хліб не зростатимуть.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Імперія Шустових

Започаткована в середині XIX століття, понищувана у XX, вона відроджується нині

БАТЬКИ І ДІТИ

Які все-таки вони між собою схожі — прапрадід Микола Леонтійович Шустов та праправнук Валерій Андрійович Шустов.

Нащадок з претензіями

Одесою поповзли, було, чутки: «Об'явився нащадок Шустова —домагатиметься, певно, спадку свого пращура». Занепокоївся дехто й на Одеському коньячному заводі: тільки цього клопоту й бракувало...

Валерій Шустов, який справді є праправнуком славнозвісного Миколи Леонтійовича Шустова, засновника широкої мережі підприємств (зокрема, й заводу в Одесі) з виробництва коньяків, горілок, вин, наливок тощо і власника магазинів з реалізації отієї продукції, заспокоїв наполоханих: «Я хоча й з претензіями, та не з майновими...»

А далі розтлумачив: вирішив поселитися в Одесі аж ніяк не для того, щоб претендувати на спадок своїх попередників — не має для того ні законодавчого підгрунтя, ні власних амбіцій та професійних навичок. А мету поставив перед собою суто морально-психологічну — відродити історію сім'ї Шустових, щоб нові її покоління знали своє славетне коріння, вірили в родинний талан, з оптимізмом будували власне майбуття...

Пошук довелося розпочати хай і не з нуля, та все ж після багатьох десятиліть забуття. Справді, хіба міг дідусь Валерія Андрійовича після революційної експропріації пролетаріатом власності Шустових навіть заїкатися про причетність до отієї колись могутньої родини фабрикантів? А тим паче —батько: військовослужбовець, комуніст, який пройшов пекельними шляхами Великої Вітчизняної? Став військовослужбовцем і Валерій — уже в інші часи. І хоча десь там у закапелках душі потаємно нагадувало про себе бажання більше дізнатися про предків, розшукати сучасних родичів, та, сповна віддаючись службі, відкладав усе оте «на кращі часи». Вони настали, аж як вийшов у запас...

Веде пошук не сам — разом з братом Андрієм, який мешкає в Житомирі. З фахівцями заводу, продукцію якого позначено голограмою із зображенням дзвону — давнього символу торговельної марки Шустових. Спільно з краєзнавцями, архіваріусами, колекціонерами Одеси, Москви, Кишинева, Єревана, низки інших міст, які відгукуються на прохання.

Уже зараз зібрано доволі багату унікальну колекцію, що засвідчує розмах діяльності Шустових і, ймовірно, стане основою для створення музею родини Шустових.

«Постачальник Двору Його Імператорської Величності»

Цього найвищого у країні промислового титулу товариство «Шустов з синами» удостоїлося дещо пізніше, а спочатку (сталося це 1863 року) московський купець Микола Леонтійович Шустов заснував у столиці невеличкий горілчаний заводик.

В 1897 році товариство купує коньячний завод у Єревані. Ризик, як і сподівалися, виправдався: невдовзі слава шустовських вірменських коньяків (тоді вони називалися «кавказькими») перетнула межі Російської імперії, стала всесвітньою.

Водночас Шустови звертають увагу на виноградні плантації довкола Кишинева. Ось де ще одне джерело міцних запашних напоїв, що й душу тішать, і бадьорості та натхнення додають. Хоча й тут коньячне виробництво вже діяло, та саме з приходом Шустових поширилася слава молдавських («бессарабських») коньяків.

Утім, налагоджуючи в різних місцях виробництво високоякісних, отже, й дорогих коньяків, Шустови не забувають про напої, доступні менш заможним прошаркам населення. Можна тільки подивуватися з того розмаїття, що його містять пропоновані товариством прейскуранти: горілки, лікери, вина, наливки, запіканки, настоянки, зокрема цілющі... Оте все — ще й за сортами, за назвами, тільки від прочитання яких, здається, відчуваєш смак і пахощі напоїв. «Дика черешня» і «Зубрівка», «Молдавська слив'янка» і «Уральська брусниця», «Полтавський спотикач» і «Ефедра», «Смородинова брунька» і «Старий литовський крупник» — де там усе перелічити. Багато що з того, можемо тепер засвідчити, дійшло й до наших днів. Продукція товариства «Шустов і сини» мала широкий збут не тільки на теренах Російської імперії. Представництва й агенції компанії відкриваються мало не в усіх європейських столицях, і навіть у заокеанських Мельбурні та Чикаго! Найвищі нагороди вручають Шустовим за їхні напої на найпрестижніших всесвітніх виставках — у Глазго, Неаполі, Турині, Льєжі, коньячній на той час столиці світу — Парижі...

В обіймах Південної Пальміри

Хіба могли Шустови не звернули уваги на Одесу з її веселим норовом і постійною готовністю торгувати чим завгодно? Та ще коли поблизу неї — родючі виноградні плантації, а з її порту прямують до найвіддаленіших країв численні морські судна? Проте «освоєння» Південної Пальміри Шустови розпочали, зважаючи на засилля тут різних постачальників зарубіжних фірм зі світовим ім'ям, доволі обережно: спочатку завезли партію-другу продукції, потім відкрили представництво. Притім, ніби підкреслюючи свою заможність та амбітні задуми, орендують під нього розкішні дорогі апартаменти у прибутковому доходному домі по вулиці Єврейській, 12. (Так-так, у тому самому, де зараз розташовано, зазначимо побігом, обласне управління міліції). Очолити представництво доручили почесному громадянинові Одеси Михайлові Банникову — в цьому теж вбачали сенс: Михайла Миколайовича вітали у високого губернського та міського начальства, його знали й поважали ділові люди міста. Не без клопотань Банникова товариство купує чималий шмат землі на Молдованці, щоб невдовзі спорудити там комплекс «Центральних складів коньяків і виноградних вин». Спочатку це справді були лише склади, куди доставляли для оптового продажу коньяки, вина та інші напої з Єревана й Кишинева. Потім почали завозити сировину, щоб тут доводити її до вищих категорій якості, розливати у пляшки.

Такий вигляд має Одеський коньячний завод.

Один із прейскурантів товариства «Шустов з синами» позаминулого століття.

Постійними клієнтами одеської філії товариства «Шустов і сини» стали кращі торговельні доми й ресторани міста. Компанія відкриває в Одесі, на вулиці Катерининській, перший фірмовий магазин, що торгує коньяками й винами...

Проте все перекреслили революція, громадянська війна. За радянських часів коньячне виробництво не раз піддавали екзекуціям: нівечилося унікальне технологічне устаткування, заборонявся продаж напоїв, нищилися сировинні зони... Компартійні бонзи, втім, добрими коньяками не гребували. Французькими, приміром.

Секрети «Золотого Дюка»

Францію коньяками, звісно, не здивувати. Саме в цій країні розташоване місто Коньяк, де й започатковано виробництво диво-напою, і де його марку прагнуть утримувати на високому —світовому — рівні. Але віднедавна — отакий парадокс! — дехто з французів воліє мати в своєму барі пляшку... «Золотого Дюка» з Одеси. Його дивовижно приємні делікатні пахощі, тендітний, аж наче оксамитовий смак, золотаво-бурштиновий колір не можуть не полонити.

— Ми виробляємо, — зауважує генеральний директор Одеського коньячного заводу Валентин Стремядін, — не тільки дорогі напої, як ото «Золотий Дюк», а й доступні для багатьох за цінами. Головне, що в усіх випадках дотримуємося суворих шустовських технологій, а коли й вносимо щось нове, власне, то тільки заради подальшого поліпшення якості напоїв.

Так, певно, і є. Інакше як могли б із десять марок коньяку принести заводові звідусіль майже чотири десятки міжнародних золотих і срібних медалей? Не тільки «Золотий Дюк», а й «Україна», «Київ», «Одеса», «Чорноморський», «Славутич», «Чайка», інші мають власні неповторні запахи, смаки, кольори, що до вподоби багатьом гурманам і в нас в Україні, і за кордоном. Як зберігалося від «недремного ока Москви», відроджувалося коньячне виробництво в Одесі — то окрема розмова. Можна лише сказати: дуже непросто. Головне ж, справді, те, що тут відтворили шустовські технології, шустовські підходи до організації справи. По шість, вісім, десять, навіть двадцять років витримують тут у дубових бочках (на багатьох з яких, до речі, збереглося особисте тавро Шустових), у заводських підвалах коньячні, одержані з виноградного вина, спирти. Чаклуючи над ними доти, аж поки не визріють вони в готові до вжитку напої, що підуть до споживачів під широковідомою маркою «Шустов».

Родина першозасновників коньячного виробництва в Одесі лише мріяла, робила перші кроки до того, щоб мати поблизу надійну сировинну базу, а Стремядін зі своєю командою перетворив давні задуми на реальність: навколо недалекого Великодолинського взяв в оренду понад 500 гектарів землі, на якій розташовує плантації кращих, найприйнятніших сортів винограду. Не залишився таким собі одинаком і той перший шустовський фірмовий магазин — тепер такі (ні, фешенебельніші і затишніші!) можна побачити в усіх мікрорайонах Одеси. В них, до речі, не самі коньяки, а й горілки, вина, настоянки, мінеральні води, кава, на яких теж голограма — золотавий дзвін і напис: «Шустов»...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Фото і фоторепродукції Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

Свої справжні прізвище та ім'я дізнався в Німеччині

Селянину з чернігівського Рибінська «пощастило» побувати не тільки в концтаборі, а й послужити в армії США

ДОЛЯ

У голодному 1933 році у село Перелюб Коропського району з Конотопського дитбудинку за рознарядкою привезли у пелені пухле дитинча, яке саме не могло ходити, «для підкормки». Сільська влада знайшла йому батьків — бездітну сім'ю Третяків. За кілька тижнів на молоці та супах хлопчик ожив, пожвавішав. Дитинча стільки натерпілося за свої прожиті кілька років, що усе у нього сплуталося — не знав, хто його справжні батьки, яке у них прізвище, чому він залишився без догляду.

Фото автора.

— Як тебе звати? — запитували у новій родині.

— Не знаю.

— Де ти жив?

— Не знаю...

У Конотопському дитбудинку, в який він теж не знати як потрапив, йому дали державні прізвище, ім'я, по батькові. Там він став Федір Федорович Зіненко. У 1933 році йому було 4—5 років. Іноді йому згадувалося, як у сні, що у нього є батько, мати, двоє братів, сестра... Нові враження, тепло родини Третяків, які його прийняли як сина, скоро витіснили гіркотні спомини про голодні поневіряння по селах у пошуках шматка хліба.

...У 1942 році Феді як чужаку у селі (хоч протестувала названа мати Марина) староста накинув до його віку два роки і відправив на роботу до Німеччини. Так, по суті, у 14 літ він став 16-річним. У німецькому місті Ульм «покупці» забрали Федю на роботу на суконну фабрику в Гінгені.

Жили у бараках по 60 осіб. На роботу ходили під конвоєм. Годували супом з брюкви та моркви, хлібом, картоплею. Не наїдались. Хотілося їсти ще і ще. Адже хлопці росли... За два місяці привезли дівчат з України. Якось після роботи Федя проходив поблизу юних робітниць, і одна з них окликнула його.

— Як тебе звати? — запитала вона.

— Федя.

— Ти так схожий на мого братика Івана... — зізналася дівчина. Її звали Марусею Тимохівною Коваленко.

Коли Федір розповів, що він якийсь час перебував у дитбудинку, усе стало на свої місця.

— Господи, та я ж твоя сестра, — вражено проказала Маруся.

Хлопець дізнався про сумну долю його справжньої родини: батька, доброго трудягу-господаря, розкуркулили і відправили у Сибір. Родину викинули з добротного будинку, і вона змушена була поневірятись по людях. Від голоду померла мати, десь поділися малолітні брати. Сестричці було у той час десять років, і вона теж якимось чудом уціліла в тому мото-

■ ■ ■

Насправді він Іван Тимохович Коваленко. Його батьківщина — село Новомикільське на Луганщині.

■

рошному вирі безхліб'я, бездушності, жорстокості.

Отже, насправді він Іван Тимохович Коваленко. Його батьківщина — село Новомикільське на Луганщині. Почуте вразило: як все-таки несподівано війна, фашистська каторга з'єднали їх докупи за тисячі кілометрів від домівки! (Додамо, що сестра знайшла брата і після війни: у своєму селі його усі родичі упізнали: так він був схожий на батька! — **Авт**.). Маруся розповідала йому про їхніх працьовитих батьків, як сама виживала в тому лихолітті 30-х.

Тим часом робота на фабриці була важкою. Допікала справжня голодуха. Гурт хлопців вирішив тікати. Йшов поголос, що у сільських господарів годують краще. Це, зрештою, й підбило шістьох до втечі. Серед них був і Федя-Іван (зазначимо відразу: подалі обставини склалися так, що він назавжди залишився з державним іменням, яке не міг змінити, бо в іншому разі мав би клопіт з НКВД. — **Авт**.).

Утікачі недовго пробули на волі. Їх спочатку запровадили до тюрми, а потім у концтабір Дахау.

— Ох і «наїлися» ми у ньому досхочу... — зітхає ветеран. — Аж кістки світилися! Щодня у печах спалювали до 400 осіб. Нас там 121 тисяча сиділа.

Наближалася до завершення війна. Американська авіація бомбила німецькі міста, і бранців щодня стали виводити засипати ями, урвища. Федір знову потрапив у гурт в'язнів, які вирішили скористатися моментом і втекти. Був кінець 1944 року. Вони сховалися в якомусь чагарнику і голодні, знесилені вирішили пробиватися у бік канонади. Днів через три почули, як по дорозі між горами загуркотіли танки. Подивились: без свастики, не схожі на німецькі. Американці! Вийшли зі свого схову з піднятими руками.

— Нас американські танкісти взяли на броню, — розповідає Ф. Зіненко. — І так їхали до першого привалу. Потім нас оглянули їхні

■ ■ ■

Те, що його зробили свідомо сиротою, забути не може.

■

лікарі. Сказали, що їсти багато не можна. Бо помремо.

Через кілька днів «приблудам» видали американську форму, зброю. Вони стали бійцями служби, яка опалювала похідні баню та кухню. Так і пробули на цій роботі до кінця війни. У травні, коли прийшла звістка, що можна повертатися додому, один з американських товаришів не радив робити цього. Зрештою, спочатку й згодились на його раду. А потім дізналися, що відходить останній ешелон на Батьківщину. Защеміло на серці... Захотілося додому, хоч і передчували, що це може скінчитися недобре.

Додому їх не повезли. Пройшли фільтраційні табори. (Енкаведист погрожував: «Якщо комусь розкажете хоч слово, де були, що бачили, зашлемо...»). А потім повезли, не знати куди. Три місяці їхали. Опинились аж у Владивостоці. Три роки потому Ф. Зіненко «спокутував вину» у робочому батальйоні у Мурманську.

Повертався в Україну до названої матері. Фашисти спалили їхню хату у Перелюбі, названого батька Андрія Третяка розстріляли. Довелося починати післявоєнне життя у хаті родичів у сусідньому Рибінську. Тут Федір знайшов собі незабаром пару, побудувались. Названа мати прожила разом з ними до останніх хвилин свого життя.

Федір Федорович багато років пропрацював у колгоспі доглядачем телят, на кормокухні. Але найбільше — пасічником. Бувало, на пасіці мав 1200 бджолиних сімей. З дружиною виховали двох синів та трьох дочок. Мають вже онуків.

...Минулого року Федір Федорович їздив до сестри у Новомикільське. Важко туди добиратися і далеко. Та побачились з Марусею. Відвели душу у споминах. Якби не оте зловісне розкуркулення, як би склалося їхнє життя? Та воно склалося ось так. Може, дуже вже попростому. Федір Федорович не нарікає ні на кого, а ось те, що у малі роки його зробили свідомо сиротою, забути не може.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Рибінськ Корюківського району Чернігівської області.

На знімку: Ф. Зіненко з дружиною: «Сіно є — буде молоко, отож житимемо...»

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

«Кому потрібен телефон, відгукніться...»

У наступні два-три роки у Вінниці обіцяють встановити його усім бажаючим

З дещо незвичною пропозицією звернулися вінницькі електрозв'язківці до мешканців мікрорайону Вишенька, що в обласному центрі: подавати заяви на встановлення телефонів. Це при тому, що в обласному центрі майже 28 тисяч осіб з нетерпінням чекають своєї черги на телефонізацію квартир. Тим часом щасливці, як запевняють зв'язківці, матимуть телефони до кінця цього року.

— Таке повідомлення ми робимо з великою радістю, — каже директор обласної дирекції ВАТ «Укртелеком» Віктор Яблонський. —Щоправда, тут слід уточнити: мова йде лише про тих вінничан, які мешкають у мікрорайоні Вишенька і будинки яких внесені до плану телефонізації від нової АТС — цифрової С-32. Її потужність (10 тисяч номерів) дає можливість забезпечити зв'язком значно більше абонентів, аніж їх є в черзі в даному мікрорайоні. Плануємо ввести АТС у третьому кварталі поточного року.

Названу телефонну станцію виготовлено на Дніпропетровському машинобудівному заводі. Особливість її в тому, що в ній закладена... економія лінійних споруд. Якщо на всіх нині діючих АТС на кожен телефонний номер передбачена одна станційна пара, то С-32 працює інакше: одна пара забезпечує роботу одразу 64 (!) номерів. Ще одна відмінність — зв'язок подається тільки на цифрові телефонні апарати. Їх пропонуватимуть абонентам одразу з підведенням лінії. Ціна такого апарата, уточнив співрозмовник, у межах 200 гривень. Це значно дешевше від вартості апаратів іноземного виробництва.

Працювати станція розпочне одразу після введення в дію ще однієї новинки електрозв'язку — станції, що має назву АМТС/ОПТС. Одночасно, як пояснили телекомівці, до неї буде підключена найзастаріліша у місті АТС-44. Абоненти відчують різницю в якості зв'язку: на цифрову АТС не впливають жодні фактори природного середовища, сигнал ніколи не «сідає», не кажучи про те, що з'являється можливість для надання нових видів послуг —конференц-зв'язок, коли одночасно ведуть розмову декілька абонентів, переадресування дзвінків тощо.

Нова АМТС/ОПТС, зауважив В. Яблонський, одночасно виконуватиме дві функції: забезпечуватиме цифровий міжміський та міжнародний зв'язок (АМТС) і служитиме як опорно-транзитна станція (ОПТС). Себто до неї будуть під'єднані нові цифрові станції, у першу чергу та, про яку згадувалося вище, на 10 тисяч номерів. До «транзитки» підключаться також приватні оператори зв'язку, що діють на теренах міста. Завдяки чому їхні абоненти зможуть спілкуватися з колегами «Укртелекому» у цифровому режимі. До цього часу у Вінниці не було такого вузла, куди б могли включатися цифрові станції.

Протягом наступних двох-трьох років у місті над Бугом електрозв'язківці «Укртелекому» планують ввести в дію ще дві сучасні АТС потужністю 20 тисяч номерів. З урахуванням десяти тисяч номерів С-32, про що йшлося вище, загальна ємність телефонної мережі навіть перевищить потреби мешканців обласного центру в телефонах.

Першим містом, де телекомівці ліквідували телефонну чергу, став історичний Бар. Потужна цифрова станція, введена на початку року, надала телефонні послуги всім бажаючим. Те саме чекає абонентів міста-курорта Хмільника: у четвертому кварталі поточного року тут введуть АТС на 7 тисяч номерів, тоді як черга становить 4 тисячі абонентів. Одночасно майже втричі збільшиться кількість телефонних номерів у санаторіях Хмільника. Заодно абоненти зможуть у разі потреби телефонувати до будь-якої країни близького чи далекого зарубіжжя.

Нині вийти на міжнародний зв'язок можна навіть із сільської хати. Це стосується тих населених пунктів, що вже забезпечені цифровим зв'язком і підключені до цифрової станції в області. Щоб привернути більше уваги до сільських абонентів, телекомівці розпочали акцію «Електронне село». Як каже В. Яблонський, є завдання щороку замінювати старі і споруджувати до 20 нових станцій. Усі вони вітчизняного виробництва, двох типів: «Донець» і «ЄС-11» («Євросело-11»). Протягом серпня цього року в селах урочисто відкриють сім таких АТС. Стільки ж їх ввели в дію у першій половині 2003 року. А в четвертому кварталі стануть до ладу ще чотири цифрові станції. І, нарешті, до 2008 року обласна дирекція «Укртелекому» поставила мету забезпечити цифровим зв'язком усі райони області, тож не можна не погодитися із співрозмовником, що Вінниччина нині стоїть за крок від цифрових комунікацій, бо не тільки розширюється сама мережа (таких високих темпів телефонізації область ще не знала), а й, головне, абонентам надається зв'язок світового рівня.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ОГОЛОШЕННЯ

До уваги громадськості ТОВ «Інтернафтотрейд»,
м. Київ, вул. Сім'ї Хохлових, 8, к. 11, тел.: 554-23-63, в особі директора Сабо Дмитра В'ячеславовича подало в Національну комісію регулювання електроенергетики заяву, щодо отримання ліцензії з постачання природного газу за нерегульованим тарифом на території України.

28.07.2003 р. біля торгівельного кіоску, що розташований по вулиці Якуба Коласа, біля торгівельного центру «Континент»
зникла папка з бухгалтерською документацією ТОВ ВКП «Євромаркет», яка була упакована у великий поліетиленовий пакет чорного кольору. Просимо людину, що знайде вищенаведену документацію зателефонувати за номером: (044) 235-62-10.

За повернення документації винагороду гарантуємо.

Господарський суд Вінницької області (м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 10/174-03 про визнання банкрутом Дочірнього підприємства «Агрокомплекс-газ» фірми «Агрокомплекс» — Товариства з обмеженою відповідальністю. ЗКПО 25494115, р/р 260073012886 відкритий в Вінницькому центральному відділенні «Промінвестбанку», МФО 302571. Розпорядник майна: Глєбов В. Ф.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються Господарським судом протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ПРОДАЄТЬСЯ:
Трактор т-150К, 1991 р. в. — 35 тис. грн., вага напільні-промислові (0,050 кг — 1200 кг) — 1500 грн.

З питань огляду майна звертатися за телефонами:

(067) 725-29-40
Олександр Іванович.

Українська аграрна біржа повідомляє, що сорок третій спеціалізований аукціон з продажу скрапленого газу для потреб населення відбудеться

21 серпня 2003 року о 12-00 годині за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 1.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГИ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ, ЩО БУДУТЬ ВИСТАВЛЕНІ НА СПЕЦІАЛІЗОВАНОМУ АУКЦІОНІ № 43 з ПРОДАЖУ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ ДЛЯ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ 21.08.03 р.

№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Пропозиція АТ «Укртатнафта» (обсяги вересня)							
*АТ "Укртатнафта" (з Кременчуцького НПЗ, **бутан технічний, сума пропану і пропілену 5%-40%**)*							
1	50	40	2 000	1 350	67 500	2 700 000	залізницею
Всього:			**2 000**			**2 700 000**	
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу залізничним та автомобільним транспортом на умовах франко-резервуар АТ "Укртатнафта"; 2) При транспортуванні скрапленого газу залізницею поставку цистерн, оплату за транспортування та послуги наливу здійснює Покупець, при транспортуванні скрапленого газу автоцистернами доставку автоцистерн та оплату за послуги наливу здійснює Покупець; 3) Продавець проводить продаж скрапленого газу тільки по території України.							
Пропозиція ВАТ «Укрнафта» (обсяги вересня)							
Гнідинцівський ГПЗ							
2	25	199	4 975	1 200	30 000	5 970 000	залізницею
3	7	286	2 002	1 260	8 820	2 522 520	автотранспортом
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу залізничним або самовивозом автомобільним транспортом; 2) Оплату за перевезення скрапленого газу залізничним транспортом здійснює Покупець по окремому договору з транспортною організацією. В ціну за одну тонну скрапленого газу входить вартість послуг за транспортування залізничних цистерн з вузлової станції в пункт наливу, які надаються Прилуцьким підприємством залізничного транспорту.							
Качанівський ГПЗ (Качанівське в-во)							
4	7	134	938	1 300	9 100	1 219 400	автотранспортом
*Качанівський ГПЗ (Глинсько-Розбишивське в-во, **бутан технічний ГОСТ 20448-90**)*							
5	7	97	679	1 250	8 750	848 750	автотранспортом
НГВУ "Бориславнафтогаз"							
6	7	15	105	1 400	9 800	147 000	автотранспортом
Долинський ГПЗ							
7	7	44	308	1 400	9 800	431 200	автотранспортом: з Долинського ГПЗ, в-во Гнідинцівського ГПЗ
8	7	88	616	1 400	9 800	862 400	автотранспортом: з Долинського ГПЗ
Всього:			**9 623**			**12 001 270**	
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу самовивозом автомобільним транспортом; 2) В ціну за 1 тонну скрапленого газу входить вартість послуг по наливу в автоцистерни.							
Пропозиція ДК «Укргазвидобування» (обсяги вересня)							
ТЦСК "Селещина" філії Управління з переробки газу і газового конденсату							
9	140	20	2 800	1 200	168 000	3 360 000	залізницею
10	35	20	700	1 200	42 000	840 000	залізницею
11	7	40	280	1 320	9 240	369 600	автотранспортом
Яблунівське відділення з переробки газу філії Управління з переробки газу і газового конденсату							
12	140	30	4 200	1 200	168 000	5 040 000	залізницею
13	35	40	1 400	1 200	42 000	1 680 000	залізницею
14	7	50	350	1 260	8 820	441 000	автотранспортом
ГПУ "Харківгазвидобування"							
15	7	300	2 100	1 320	9 240	2 772 000	автотранспортом
Всього:			**11 830**			**14 502 600**	
Умови поставки: 1) Продавець проводить поставку скрапленого газу на вересень 2003 року на умовах франко-резервуар філії Управління з переробки газу і газового конденсату; 2) Оплату за користування рухомим складом Продавця та налив Покупець здійснює по окремому договору з філією Управління з переробки газу та газового конденсату							

Зміни до пропозицій на продаж оприлюднюються шляхом розміщення на WEB-сторінці УАБ за адресою: **http://www.uame.com.ua/energo**. Внесення змін до пропозицій на продаж допускається до **18 серпня 2003 р**. включно.

Заявки на купівлю за встановленою формою приймаються з 9-00 до 18-00 години до **20 серпня 2003** р. включно.

Сплата учасниками аукціонів попередніх внесків здійснюється на спеціалізований рахунок УАБ № **26047001293** в Українському кредитному банку, м. Київ, МФО **321701**, код за ЄДРПОУ **23389377**.

Українська аграрна біржа, тел. (044) 246-48-90, 246-48-92
http://www.uame.com.ua, E-mail: exch@uame.com.ua

Определением Хозяйственного суда АР Крым от 07.08.2003 г. (95000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) по делу № 2-8/11338 2003 признано банкротом и открыта ликвидационная процедура в отношении Частного предприятия Фирмы «ПАССАТ», ОКПО 30411747, расчетный счет № 2600231938001 в КФ УСБ г. Алушта, МФО 324032. (98532, г. Алушта, с. Н. Кутузовка, Алуштинское шоссе, 1 «б», кв. 17).

Ликвидатор — председатель ликвидационной комиссии Криницина Елена Ивановна (98532, г. Алушта, с. Н. Кутузовка, Алуштинское шоссе, 1 «б», кв. 17).

Претензии кредиторов направляются в суд в месячный срок со дня опубликования объявления.

Правління АТЗТ «Корделівський обласний міжгосподарський комбікормовий завод» повідомляє,
що позачергові збори акціонерів відбудуться 3 жовтня 2003 року о 12 годині в приміщенні адміністративного будинку за адресою: Вінницька обл., Калинівський р-н, с. Корделівка, вул. Київська, 1.

Порядок денний:

1. Внесення змін до установчих документів.
2. Переобрання Состережної ради Товариства.
3. Переобрання Ревізійної комісії Товариства.
4. Затвердження умов кредитного договору та надання згоди про заставу майна для отримання кредиту.

Реєстрація акціонерів та їх представників — з 11.00 до 11.45 в день скликання зборів за місцем їх проведення.

Правління.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) у справі № 23/253 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Бета» (юридична адреса: 03148, м. Київ, вул. Жмеринська, 24, кв. 173) винесено постанову про визнання банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Зайцева Ю. С., ліцензія № 249925, тел. 234-80-89.

Господарський суд Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4) постановою від:

24 липня 2003 р. по справі № 7/44-03-1830 визнав банкрутом ПП «Уранія» (Одеська обл., м. Іллічівськ, вул. Леніна, 12, код 31886365, п/р 2600625000575 в ОФ «Правекс-Банк»);

24 липня 2003 р. по справі № 7/44-03-1831 визнав банкрутом ПП «Бенефіт» (Одеська обл., м. Іллічівськ, вул. Леніна, 12, код 31886570, п/р 2600325000571 в ОФ «Правекс-Банк»);

24 липня 2003 р. по справі № 7/44-03-1832 визнав банкрутом ПП «Мікс-Тайм» (Одеська обл., м. Іллічівськ, вул. Леніна, 12, код 32146315, п/р 2600625000618 в ОФ «Правекс-Банк»);

24 липня 2003 р. по справі № 7/50-03-1836 визнав банкрутом ПП «Южопторг» (м. Одеса, Миколаївська дорога, 124, код 31963224, п/р 2600625000546 в ОФ «Правекс-Банк»);

22 липня 2003 р. по справі № 17-2-2/8592 визнав банкрутом МПП «Слов'янка» (Одеська обл., м. Б-Дністровський, вул. Ізмаїльська, 106, код 21013082, п/р 2600130100228 в Б-Дністровському відділенні Ощадбанку № 6707).

Ліквідатором вищевказаних підприємств призначений Киричок С. А., ліцензія АА № 250008 від 19.11.2001 р.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) порушено справу № 5/108 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Південний елеватор» (57300, Миколаївська область, м. Снігурівка, вул. Леніна, 14, р/р 260033553 в МОД АППБ «Аваль» м. Миколаїв, МФО 326182).

Кредитори та можливі санатори можуть звернутися до суду протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Филиал ГХУ Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидатор ГОАО ЦОФ «Красноармейская»
сообщают о проведении конкурса по продаже активов. На конкурс выставляется илонакопитель, находящийся по адресу: Донецкая обл., Добропольский р-н, г. Белозерское, 1983 г., площадь — 413480 кв. м., начальная цена продажи — 601506,00 грн. в т. ч. НДС, гарантийный взнос — 30075,30 грн. Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены реализуемого имущества, регистрационный сбор для регистрации участников конкурса — 17 грн., перечисляются на р/сч. 260077397 в ДОД АППБ «Аваль» г. Донецка, МФО 335076, ОКПО 26252727 Филиала ГХУ Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области. Для участия в конкурсе необходимо подать письменную заявку и конкурсное предложение организатору конкурса Филиалу ГХУ Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области, по адресу: г. Донецк, бульв. Шевченко, 20. Срок подачи заявок 25 календарных дней со дня публикации в газете по 08 сентября 2003 г. включительно. Заседание конкурсной комиссии состоится после 30 календарных дней со дня публикации информации 15 сентября 2003 г., в Филиале ГХУ Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области по адресу: г. Донецк, бульв. Шевченко, 20 в 11.00 ч.

Справки по телефонам: 381-76-17, 381-76-14.

ООО «Мегател»,
ОКПО 25016108, зарегистрировано 20.01.98 г., распоряжение исполкома № 02-рп, запись в журнале учета № 6642, объявляет о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение 2-х месяцев со дня публикации данного объявления по юр. адресу: г. Днепропетровск, ул. Симферопольская, 21/608.

Филиал Государственной хозрасчетной организации Агентство по вопросам банкротства в Запорожской области и ликвидатор ЧП «Антон»
проводят публичные торги (аукцион) по реализации имущества предприятия-банкрота ЧП «Антон».

На публичные торги (аукцион) выставляется база отдыха, расположенная по адресу: Запорожская обл., г. Приморск, ул. Курортная, 49.

Состав имущества: спальный корпус (семиэтажное здание с подвалом), душевая, трансформаторная подстанция, туалет, водопровод, танцевальная площадка, электротехническое оборудование и другие товарно-материальные ценности.

Начальная цена продажи: 1 171 844,40 грн. (включая НДС).

Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены продажи реализуемого имущества перечисляется филиалу Государственной хозрасчетной организации Агентство по вопросам банкротства в Запорожской области на р/с 2600827020 в ЗОД АППБ «Аваль» г. Запорожья, МФО 313827, код ОКПО 26252756.

Регистрационный сбор 17 грн. за комплект документов для регистрации участников публичных торгов (аукциона) перечисляется филиалу Государственной хозрасчетной организации Агентство по вопросам банкротства в Запорожской области на р/с 260082431 в ЗОД АППБ «Аваль» г. Запорожья, МФО 313827, код ОКПО 26252756.

Заявки на участие в публичных торгах (аукционе) принимаются не позднее, чем за три дня до даты проведения аукциона по адресу: 69035, г. Запорожье, пр. Маяковского, 11 с 9.00 до 18.00 (кроме выходных).

По вопросам ознакомления с имуществом и оформления участия в публичных торгах (аукционе) обращаться по телефонам: (0612) 12-94-84, 12-74-11.

Публичные торги (аукцион) состоятся 16 сентября 2003 года в 12.00 по адресу: 69035, г. Запорожье, пр. Маяковского, 11.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу за № 25/44 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Лан» (69063, м. Запоріжжя, вул. Анголенко, 18), р/р 2600530013498 в Запорізькій філії АКБ СР «Укрсоцбанк». Код ЄДРПОУ 30611583. Розпорядником майна призначена Баранова Олена Русланівна, тел. (0612) 129484.

Попереднє засідання відбудеться 02.10.2003 р. о 10.00.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації.

30 липня 2003 року НБУ зареєстровано нову назву та місцезнаходження ТОВ КБ «Стоік». Нова назва банку: товариство з обмеженою відповідальністю ***«Європейський банк розвитку та заощаджень»***, нове місцезнаходження: ***м. Київ, вул. В. Чорновола, 12-А***.

Банк зареєстровано 1993 року.

Статутний фонд банку станом на 01.07.03 - 26,24 млн. грн., капітал банку - 31,12 млн. грн., валюта балансу - 132,96 млн. грн.

Працює 6 відділень в м. Києві.

Господарським судом м. Києва від 18.07.2003 р. (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) порушено справу № 24/538-б про банкрутство приватного підприємства «Гермес-Агро» (код ЄДРПОУ 31745568, м. Київ, вул. 40-річчя Жовтня, буд. 120, к. 1. п/р 2600002185980 в АБ «Синтез» м. Київ, МФО 322711).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Снісаренко Наталію Вікторівну, ліцензія серія АА № 249561, вул. Богатирська, буд. 4, кв. 47.

Господарський суд Волинської області (м. Луцьк, вул. Медведєва, 1) ухвалою від 7.7.2003 р. по справі № 7/108-Б порушив провадження у справі про банкрутство приватного підприємця Бугайчука Сергія Семеновича (с. Омельно, Ківерцівського району Волинської області, код 207216159).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Темчишина В. П. (м. Луцьк, вул. Світла, 5/3), ліцензія АА № 249619 від 19.01.01 р.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Хозяйственный суд Донецкой области по делу № 33/65Б постановлением от 31.07.2003 г. признал КСП «Грузской» (86153, Донецкая обл., г. Макеевка, п. Маяк, ул. Гризодубовой, 1, ОКПО 00848144) банкротом и открыл ликвидационную процедуру.

Ликвидатор Кирячок Инесса Александровна, лицензия № 250331, адрес: 83015, г. Донецк, пр. Мира, 10, 5 эт. оф. 501, т. (062) 345-43-42. Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня публикации.

Постановою господарського суду Волинської області (43025, м. Луцьк, вул. Медведєва, 1) по справі № 4/75-Б від 03.06.03 р. визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру ДчП «Лама-Ф» спільно українсько-польського підприємства АБ «Імекс» (код ЄДРПОУ 20132258).

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Жиліч Олександр Васильович, ліцензія № 140403 від 05.06.02 р.).

ОГОЛОШЕННЯ

Правління Акціонерного товариства відкритого типу «Укрліфт»

повідомляє про скликання Загальних зборів акціонерів, які відбудуться 01 жовтня 2003 р. о 10.00 за адресою: м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 52-б з Порядком денним:

1. Звіт Правління про результати господарської діяльності АТВТ «Укрліфт» та його дочірніх підприємств за 2002 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії про результати перевірки фінансової діяльності АТВТ «Укрліфт» за 2002 рік.
3. Звіт Спостережної ради про свою роботу за 2002 рік.
4. Затвердження балансу АТВТ «Укрліфт» за 2002 рік і порядку розподілу прибутку.
5. Внесення змін та доповнень до Статуту Товариства і його дочірніх підприємств.
6. Про реструктуризацію Товариства та його дочірніх підприємств.
7. Про порядок нарахування та виплати дивідендів.
8. Довибори членів Правління Товариства.
9. Вибори Спостережної ради Товариства.
10. Вибори Ревізійної комісії Товариства.

Реєстрація акціонерів 01 жовтня 2003 року з 09.00 до 10.00.

Для участі в Зборах повинні представити:

акціонери:

документ, що посвідчує особу;

представники:

документ на право участі в Зборах;
документ, що посвідчує особу.
Довідки за тел.: 234-59-01.

Ліквідується **Товариство з обмеженою відповідальністю «Укрпромметал»**, ід. код 30339624. Місцезнаходження: м. Луганськ, вул. К. Маркса, буд. 63. Претензії приймаються протягом 2-х місяців по тел. (0642) 34-40-40.

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) за заявою Державної податкової інспекції у Волочиському районі м. Волочиськ Хмельницької області у справі 8/36-Б (постанова суду від 04.08.2003 р.) товариство з обмеженою відповідальністю "Збруч-Епрайз", код ЄДРПОУ 21349385, 31200, м. Волочиськ, вул. Незалежності, 104-А, п/р 2600730111 в АКБ «Україна», МФО 315041 визнано банкрутом та розпочато ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Синишина Олега Андрійовича (м. Хмельницький, вул. Проскурівського Підпілля, 48; т. 8067920-50-78 ліцензія серія АА № 484194 від 29.12.2002 р.).

Хозяйственным судом г. Севастополя (99011, г. Севастополь, ул. Павличенко) 24 июня 2003 года по заявлению Государственной налоговой инспекции в Ленинском районе г. Севастополя возбуждено дело № 20-8/147 о банкротстве Совместного предприятия «Ита» (99007, г. Севастополь, пр. Ген. Острякова, 15, кв. 49, р/с 260083126 в СГО Ощадбанк, МФО 384027; р/с 26004301335509 в СО ПИБ, МФО 324515; р/с 260023013231; р/с 2600294032312 в СФ АКБ Укрсоцбанк, МФО 324195).

Распорядителем имущества назначен Дрогайцев Атик Олегович (лицензия арбитражного управляющего № 047902, г. Севастополь, ул. П. Корчагина, 34, кв. 22).

Претензии кредиторов принимаются в течение тридцати дней со дня опубликования объявления.

Господарський суд Житомирської області (10000, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) Постановою від 13.06.03 по справі № 64 «Б» визнав банкрутом ВАТ "Омелянівський завод залізобетонних виробів" (11560, с. Горщик, Коростенський район, Житомирська область; р/р 26009301280473 в Коростенському відділенні Промінвестбанку, МФО 311391, Код 03562945) та відкрив відносно нього ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Повідайко Тараса Петровича (Житомирська область, м. Бердичів, вул. Леніна, 76, ліцензія АА № 140415 від 26.06.02 р.).

Господарський суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) постановою від 24.07.2003 р. по справі № 23/282 визнав товариство з обмеженою відповідальністю «Науково-виробниче підприємство «Агропромтехнологія» банкрутом (Україна, м. Київ, пров. Балтійський, 20, ЄДРПОУ 30313171, п/р 260013038302 Банк регіонального розвитку м. Київ, МФО 300540) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Шкабрія М. П. (ліцензія Серії АА № 250093 від 26.11.2001 р.) 03150, м. Київ, вул. Червоноармійська, 57/3, оф. 221, а/с № 381.

Ухвалою господарського суду Сумської області (40000, м. Суми, вул. Рибалка, 2) від 04 липня 2003 року за № 7/68 порушено справу про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Буддеталь» (40000, м. Суми, вул. Тополянська, 18, р/р 26008301702164 в ЦВ ПІБ м. Суми, МФО 337278, код 05514933).

Господарським судом Сумської області відносно ВАТ «Буддеталь» введено процедуру розпорядження майном та призначено розпорядника майном арбітражного керуючого Сугоняко Олександра Леонідовича, діючого на підставі ліцензії за № 249815 від 22.10.2001 року (40030, м. Суми, вул. Козацький вал, 2 А, тел. 22-10-80).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) постановою від 05.08.2003 р. по справі № Б-31/100-03 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру стосовно приватного підприємства фірми «КЕНТ», ЄДРПОУ 22647222 (63544, Харківська обл., смт Чкаловське, вул. Леніна, 13, кв. 1, п/р 260050000312 в ХОД АК АППБ «Аваль», м. Харкова, МФО 350589).

Ліквідатором призначено Стахову І. В. (ліц. АА № 047590 від 3.07.2001 р.).

Претензії кредиторів та санаторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації за адресою: 61012, Харків, вул. Полтавський шлях, 22, тел. (057) 712-33-21.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) визнані банкрутами та відкрита ліквідаційна процедура наступних підприємств:

● Колективне сільськогосподарське підприємство ім. Мічуріна ЄДРПОУ 00695249, адреса: 85019, Донецька обл. Добропільський район, с. Новотроїцьке, Постанова від 26.05.2003 р. Справа № 18/28 Б.

● Відкрите акціонерне товариство «Олександрівська агропромтехніка» ЄДРПОУ 00902079, адреса: 84000, Донецька обл., смт. Олександрівка, вул. Мира, 18. Постанова від 22.03.2003 р. Справа № 3/174 Б.

● Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Правда». ЄДРПОУ 30051206, адреса: 85032, Донецька обл., Добропільський район, с. Добропілля. Постанова від 22.05.2003 року, справа № 3/176Б.

Арбітражний керуючий — ліквідатор Самсонов О. О. ліцензія № 249558. 85030, Донецька обл. Добропільський р-н., с. Криворіжжя, вул. Комсомольська, 62, т.(06277) 24006.

Господарським судом Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) прийнята Постанова про визнання банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура по Сільськогосподарському товариству з обмеженою відповідальністю «Вікторія», 42236, Сумська область, Лебединський район, с. Боровенька. Справа № 12/19 від 28.07.2003 року.

Банківські реквізити СТОВ «Вікторія»: р/р 26005275901003 в СФ ЗАТ АКБ «Приватбанк» м. Лебедина, МФО 337546.

Свідоцтво про державну реєстрацію товариства № 120 від 20 березня 2000 року. Код за ЄДРПОУ 02137393.

Ліквідатор призначений арбітражний керуючий Чжен С. П. (ліцензія № 250088 від 30 листопада 2001 року).

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. свободи, 5, Держпром, 8 під.) ухвалою № Б-31/127-03 від 05.08.2003 р. порушив справу про банкрутство СТОВ «Зміївське» (с. Пролетарське, Зміївського р-ну, Харківської обл., ЄДРПОУ 30713362). Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації.

Розпорядник майна арбітражний керуючий Сорокін М. І., ліц. АА № 047711 від 2.10.2001 р., 61064, м. Харків, вул. Добролюбова, 18, кв. 184. Т. (0572) 770-15-87.

Акціонерне товариство закритого типу «БІАРС» (04060, м. Київ, вул. Ольжича, 29, код ЄДРПОУ 05456779) *повідомляє* про свою перереєстрацію у Закрите акціонерне товариство «БІАРС».

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58б) порушив справу № 165/14б-03 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Ірбіс» (Київська обл., Переяслав-Хмельницький район, с. Циблі, вул. Леніна, 7, кв. 8, п/р 260010052001 в ПКФ ВАТ АБ «Укргазбанк», МФО 300294, код ЄДРПОУ 30654035).

Розпорядником майна призначено Ігнатченко Юрія Васильовича (ліцензія № 250251 серія АА від 27.12.01 р., м. Київ, вул. Велика Житомирська, 24, к. 21, телефон 234 71 39).

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під.) Постановою від 08.07.2003 р. по справі № Б 31/68-03 визнав СТОВ «8 Березня» (код ЄДРПОУ 30739176, с. Кіндрашівка, Куп'янського району Харківської обл.) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Кардаша Сергія Леонідовича, ліцензія № 140479 серія АА від 02.07.2002 року.

Адреса для кореспонденції: пл. Жовтнева, буд. 7, кв. 95, м. Куп'янськ, Харківська обл., 63705.

Хозяйственный суд Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) постановлением № 3/153б признал банкротом общество с ограниченной ответственностью «Финансовая компания «Донбасс» (г. Донецк, ул. Артема, 121, код ЕГРПОУ 25114756, р/с 2600330075 в ЗАО КБ «Донкредитинвест», МФО 335162) и открыл ликвидационную процедуру.

Ликвидарором назначен Гризодуб В. В., г. Донецк, пр. Титова, 8б, к. 307 тел. 3813731, лицензия № 484178.

Господарський суд Донецької області, адреса: 83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157 (18.06.03 року, порушив справу № 33/96Б про банкрутство МПП «Форміка», адреса: 87300, Донецька область, Амвросіївський р-н, м. Амвросіївка, вул. Ломаки, 29, р/р 468234 в Амвросіївському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 334129, ОКПО 20328524). Мораторій на задоволення вимог кредиторів був введений 18.06.03 р. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Белозер Василя Васильовича, ліцензія № 047680 від 16.08.01 р., який мешкає за адресою: 86100, м. Макіївка, мкр-н Сонячний буд. 27, кв. 76, тел. 8 (232) 220628.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 5/6/246(02) про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Базіс, ЛТД» (м. Запоріжжя, вул. Добролюбова, 22, кв. 18, п/р 26002315036170 в ЗОФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 313010, ЄДРПОУ 24912622) і відкрив ліквідаційну процедуру.

Розпорядником майна призначено Буряка Ігора Валерійовича (ліцензія № 249531 від 19.10.2001 р. 69039, м. Запоріжжя, вул. Куйбишева, 71, тел. 8-(0612)-2714454, 8-(0612)-350402).

Претензії кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування об'яви.

СПОРТ

Мінімальна перемога з порцією оптимізму

Футбол. **Ліга чемпіонів.** Третій кваліфікаційний раунд. Перші матчі. «Вардар» (Македонія) — «Спарта» (Чехія). 2:3. МТК (Угорщина) — «Селтик» (Шотландія). 0:4. «Рейнджерс» (Шотландія) — «Копенгаген» (Данія). 1:1. «Аустрія» (Австрія) — «Марсель» (Франція). 0:1. «Брюгге» (Бельгія) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд). 2:1. «Лаціо» (Італія) — «Бенфіка» (Португалія). 3:1. «Русенборг» (Норвегія) — «Депортиво» (Іспанія). 0:0. «Грассхоппер» (Швейцарія) — АЕК (Греція). 1:0. «Жиліна» (Словаччина) — «Челсі» (Англія). 0:2. «Партизан» (Сербія) — «Ньюкасл» (Англія). 0:1. «Галатасарай» (Туреччина) — ЦСКА (Болгарія). 3:0. «Андерлехт» (Бельгія) — «Вісла» (Польща, Краків). 3:1.

«Шахтар» (Україна, Донецьк) — «Локомотив» (Росія, Москва). 1:0. Гол: Вукич, 56, з пенальті.

«Шахтар»: Плетикоса, Тимощук, Попов, Бахарєв (Срна, 81), Вукич, Воробей, Левандовський, Гай, Белік (Агахова, 60), Пажин, Рац.

«Локомотив»: Овчинніков, Нижнєгородов, Лекхето, Ігнашевич, Мамінов, Лоськов (Бузнікін, 68, Вагнер, 74), Пашинін, Сенников, Хохлов, Ашветія (Ізмайлов, 42), Паркс.

Попереджено: Пашиніна, 55, Попова, 65, Вукича, 67, Лекхето, 85. На 88-й хвилині з поля вилучено Пашиніна (два попередження).

Арбітр — Массімо Бузакка (Швейцарія).

13 серпня. Донецьк. Стадіон «Шахтар». 31 718 глядачів.

Перший тайм видався прісним і малоцікавим. Команди діяли в повільному темпі з частими втратами м'яча. Гострих моментів було лише два. І створив їх «Шахтар». Але добре зіграв воротар москвичів Овчинніков. Спочатку він чудово зреагував на удар головою Беліка зблизька. Другого разу парирував потужний удар Вукича з лінії карного майданчика. А, загалом, страж воріт чемпіона Росії врятував свою команду від розгрому.

Після перерви стало помітно, що «Шахтар» ліпше підготовлений фізично. Команда з кожною хвилиною нарощувала темп і тиск, діяла досить упевнено і легко. Саме це і додає нам оптимізму перед повторним поєдинком у Москві. І може стати вирішальним чинником у цьому гострому протистоянні.

Після зустрічі наставник «Шахтаря» Бернд Шустер шкодував, що його підопічні не змогли втілити моменти в більший рахунок. «У Москві буде зовсім інша гра, тож кортіло мати більший запас, — сказав він. — «Локомотив» ще не переможено. Однак ми не пропустили на своєму полі — і це головне».

Наставник гостей Юрій Сьомін був дуже розчарований грою своєї команди. «Зробимо все можливе, щоб відігратися. Знаю, що це нам до снаги», — заявив тренер.

Російські ЗМІ не забарилися піддати «Локомотив» нищівній критиці і водночас висловили чимало компліментів на адресу «Шахтаря». Однак весь цей галас не варто сприймати серйозно, бо то лише вияв емоцій. Треба думати про інше, про те, що попереду московський тайм, котрий, як уже згадувалося, буде найімовірніше складний і напружений.

Кубок УЄФА. Відбірковий раунд. Перші матчі. «Вентспілс» (Латвія) — «Вісла» (Польща, Плоцк). 1:1.

На знімку: донецький півоборонець Звонимир Вукич готується пробити пенальті.

Бєланов і Заваров знову разом

Колишній гравець київського «Динамо» і збірної країни Олександр Заваров став помічником головного тренера швейцарського «Віля». Президентом і власником цього клубу є його колишній товариш по «Динамо» Ігор Бєланов.

Заваров залишив клуб другого дивізіону чемпіонату Франції «Нансі», в якому протягом двох років працював одним із тренерів молодіжної команди. Раніше він упродовж п'яти років (1990—1995) сам виступав за «Нансі» у вищому дивізіоні чемпіонату Франції. «Віль» поки що замикає турнірну таблицю чемпіонату Швейцарії. Але, сподіватимемося, незабаром залишить небезпечну зону. Адже такі особистості, як Ігор Бєланов, Олександр Заваров, Юрій Роменський (працює з воротарями) чогось-таки варті у футболі, щиро віддані йому, зрештою, мають колосальний досвід.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Про владу типів і стереотипів

ТЕНДЕНЦІЯ

Голівуд як речник суспільства загального нівелювання вперто крокує шляхом типізації. Це — звичайний для всілякого мистецтва прийом. Проте нині його зводять у культ. Та ще й дають улюбленим стереотипам імена.

Кілька років тому був солдат Райан. І Форрест Гамп теж був. Цього тижня екранами пройшлися агент Коді Бенкс («Агент Коді Бенкс»), Девід Гейл («Життя Девіда Гейла») та Лара Крофт («Лара Крофт-2»). Усі вони балансують між життям та смертю, що також виводить нинішні актуальні типажі з категорії пересічних громадян у розряд екстремалів. А можливо, у такий спосіб переконує нас у гостроті нашого ж життя.

Усі троє — власне характеристики сучасного світу. Коді Бенкс випічки Гаральда Цварта — дитина тотальної шпигуноманії та об'єкт для оспівування таких, як він. Певно, найнепередбачуваніший з трійки типажів — Девід Гейл у виконанні підступного пупса Кевіна Спейсі. Актор, як і в усіх своїх ролях, грає себе. А уславлений режисер Алан Паркер це точно знає, тому й довіряє Спейсі коливатися між іпостасями жертви й ката. Мотив, до речі, старезний. Проте головне, як його тлумачать кінопараноїк Паркер та його актор-фаворит. Принаймні це заводить.

Фото з архіву «ГУ».

Щодо захваленої пикобійки Лари Крофт, то Анжеліна Джолі **(на знімку)** зробила все, щоб народ табунами штурмував кінотеатри. Хоча картина — не що інше, як новітня інтерпретація казки про Чахлика Невмирущого. Та ностальгія за іншими нашими чарівними враженнями із тих часів, коли кіно не знало комп'ютерних «прибамбасів». І дітей лякали пластмасовими тварюками та гумовими драконами. Підбадьорена спецефектами Лара-Анжеліна розповідає світу, як це — бути жінкою сьогодні, і що кулаки — вже не крайній засіб боротьби за себе.

Нинішню типізацію особистості на голівудських студіях не минає вплив старої Європи. Інакше звідки тоді ці власні імена? І фільми, де звичайні люди по-своєму унікальні, а індивідуалісти продаються по п'ять копійок за штуку?

Ольга КРАСОВСЬКА.

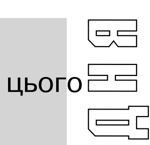

15 СЕРПНЯ

■ 1706 р. Засновано Печерську фортецю. ■ 1898 р. Відкрито Київський політехнічний інститут. ■ 1918 р. Радянська Росія і США розірвали дипломатичні відносини. Американські війська розпочали інтервенцію проти більшовицької держави. ■ 1941 р. Вийшла постанова про створення в Луганській області українського драмтеатру. ■ 1947 р. Великобританія визнала незалежність Індії та Пакистану. ■ 1978 р. В СРСР прийнято постанову про зміцнення паспортного режиму, де містились обмеження щодо кримських татар, які прагнули повернутись на батьківщину.

У Руслани новий бой-френд

Цими днями в Криму завершилися зйомки нового кліпу співачки Руслани на пісню «Ой заграй ми музиченьку». Для зйомок було обрано мальовничі місця західного узбережжя Криму (зокрема, околиці села Попівки). За процесом із подивом і цікавістю спостерігали «громадяни» «Республіки Z». Протягом трьох знімальних днів відбулися верхогони на конях, танці в воді, болоті й на піску. За сценарієм, бой-френду Руслани (його зіграв білоруський актор Максим Суботін) довелося ще й як нелегко. Подробиці сюжету поки що не розголошуються, але з усього видно, що й самій співачці зйомки далися важко: результатом роботи стала не лише південна засмага, але й синці на руках, ногах та інших частинах тіла. Що з цього вийде, ми маємо дізнатися ще до кінця літа.

АРТ-ПРОСТІР

Весна, граки й багато моря

У художній галереї «Софія», що розташована на території славнозвісного собору, триває виставка живопису Олександра Масика — відомого українського митця, члена Спілки художників України.

Художника найчастіше уявляють сивим бородатим дядьком у чорному береті, з мольбертом та пензлем у руці. Після нашої особистої зустрічі із скромним інтелігентом, аж ніяк не схожим на експериментатора (а тим паче на авангардиста!), міф розвіявся. Однак все одно здавалося, що картини із циклу «Крим — моє натхнення» малював не Масик, а «великий» Мас! Бо так, як він, малювати море міг хіба що Айвазовський.

Екскурсію у світ власних картин Масик розпочав чи не з навідомішої своєї роботи «Весна, граки». У 90-х роках, коли в Києві чи не вперше за кілька десятиліть відбулася виставка картин з правом їх продажу, ця робота зібрала найбільше клієнтів.

Більшість із 60 представлених замальовок — це Крим, Крим, Крим... Живе море художник малював на березі в Севастополі, Гурзуфі... Знавець, мабуть, легко впізнає курортні куточки з картин художника, а ті, хто там не бував, відчують чарівність стихії, роздивляючись полотна майстра.

Розповідаючи про море, Олександр Масик обмовився, що страшенно полюбляє рибалити. І хоч «рибних» картин було представлено на експозиції тільки дві, боюсь, що Масик смакував самим зображенням так, як уміють лише справжні рибалки.

Олеся НАЙДЮК.

ТАМ, ЗА ОБРІЄМ

Боснійці хочуть спорудити пам'ятник Брюсу Лі

Мешканці міста Мостар хочуть увічнити в себе на батьківщині образ найулюбленішого героя.

Активісти ініціативної групи зі створення монумента легендарному майстрові бойових мистецтв вважають, що пам'ять про Брюса Лі — це нагадування про те, що в мешканців Боснії було мирне дитинство до початку балканського конфлікту 90-х років. Вони вже звернулися до Посольства Китаю в Боснії і Герцеговині з проханням надати їм усіляку можливу допомогу. Спорудження статуї (ще не визначено, який вигляд вона матиме) буде приурочено до 30-ї річниці смерті актора.

Брюс Лі помер у Гонконгу 30 липня 1973-го віком 32 роки.

Нові казки для Лурдес

Мадонні не сподобалися книжки, які вона читала своїй дочці Лурдес, і вона вирішила взятися за перо сама. У вересні побачить світ дитяча книжка, написана співачкою. Вона називається «Англійські троянди» і буде одночасно опублікована в 100 країнах на 30 мовах. За словами видавця, ця книжка — про заздрість, самотність, нерішучість, злість, а також про те, як знайти справжніх друзів.

Мадонна уклала контракт, згідно з яким вона має написати п'ять книжок для дітей віком шість років і старше. Твори грунтуватимуться на староєврейських текстах, котрі співачка вивчає, оскільки сповідує староєврейське містичне вчення Каббалу. Кожна книжка буде проілюстрована відомим художником.

Раніше 45-річна співачка, у котрої двоє дітей, критикувала «позбавлені смаку і порожні» дитячі книжки, які не містять жодних життєвих уроків для підростаючого покоління.

Похорон Сталіна у стилі «Мулен Руж»

Двадцятидворічний випускник Кембриджу Джеймс Стівенс представив на Единбурзькому фестивалі мистецтв мюзикл «Сталін», у якому зовсім не веселу епоху показано в естетиці кабаре. Актори заповзято співають зі сцени про ГУЛАГ і висловлюють співчуття «місіс Сталін». Похорон генералісимуса відбувається в супроводі хору, що співає про закоханість у «милого Сталіна». Дія мюзиклу розгортається у Москві, ГУЛАГу і чомусь у Мехіко. На сцені танцюють і співають не лише партпрацівники у валянках і вушанках, а й монахині в рясах і навіть мексиканці в сомбреро.

Стівенс з'явився на Единбурзькому фестивалі перед показом свого спектаклю, щоб пояснити, що поставлений ним твір може видатися незвичним з точку зору загальноприйнятих смаків, та все-таки мюзикл не висміює і не спрощує одну з найзловісніших осіб в історії. Автор поскаржився, що не всі ставляться з розумінням до його творчості і він уже стикався з негативними емоціями глядачів, які зірвали афішу і сварилися на вулиці на його адресу. Режисер заявив, що він хотів відійти від розуміння історії як зібрання сухих фактів.

«Ми не применшуємо страхіття режиму, ми лише прагнемо змусити людей замислитися», — пояснює Стівенс.

Критики одразу порівняли мюзикл з «Весною Гітлера» Мела Брукса, в котрому марширування було замінено степом, а сам фюрер з яскраво нафарбованими губами виконував пісню-пародію на відоме привітання «Хайль мені!». Проте Стівенс сказав, що він ніколи не чув про цей мюзикл, але його дуже зацікавила особа Сталіна, якого він назвав «чарівним психопатом».

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311147. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos